

॥ ऋग्वेदः मण्डलं ४ ॥

.. Rigveda Mandala 4 ..

sanskritdocuments.org

November 12, 2017

.. Rigveda Mandala 4 ..

॥ ऋग्वेदः मण्डलं ४ ॥

Sanskrit Document Information

Text title : Rigveda Mandalam 4

File name : r04.itx

Category : veda, rigveda, svara

Location : doc_veda

Author : Vedic Tradition

Transliterated by : 1. Source: Aufrecht/van Nooten/Holland (Samhita), 2. Final transliteration: Detlef Eichler

Proofread by : Detlef Eichler detlefeichler at gmail.com

Latest update : July 2, 2013

Send corrections to : detlefeichler@googlemail.com, sanskrit@cheerful.com

---

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

November 12, 2017

sanskritdocuments.org

.. Rigveda Mandala 4 ..

॥ ऋग्वेदः मण्डलं ४ ॥

त्वां ह्यग्ने सदमित्समन्यवो देवासो देवमरतिं न्येरिर इति ऋत्वा न्येरिरे ।
अमर्त्यं यजत मर्त्येष्व देवमादेवं जनत प्रचेतसं विश्वमादेवं जनत प्रचेतसम् ॥
४.००१.०१
स भ्रातरं वरुणमग्र आ ववृत्स्व देवाँ अच्छा सुमती यज्ञवनसं ज्येष्ठ यज्ञवनसम् ।
ऋतावानमादित्यं चर्षणीधृतं राजानं चर्षणीधृतम् ॥ ४.००१.०२
सखे सखायमभ्या ववृत्स्वाशुं न चक्रं रथ्येव रंह्यास्मभ्यं दस्म रंह्या ।
अग्ने मृळीकं वरुणे सचा विदो मरुत्सु विश्वभानुषु ।
तोकाय तुजे शुशुचानं शं कृध्यस्मभ्यं दस्म शं कृधि ॥ ४.००१.०३
त्वं नो अग्ने वरुणस्य विद्वान्देवस्य हेळोऽव यासिसीष्ठाः ।
यजिष्ठो वह्नितमः शोशुचानो विश्वा द्वेषासि प्र मुमुग्ध्यस्मत् ॥ ४.००१.०४
स त्वं नो अग्नेऽवमो भवती नेदिष्ठो अस्या उषसो व्युष्टौ ।
अव यक्ष्व नो वरुणं रराणो वीहि मृळीकं सुहवां न एधि ॥ ४.००१.०५
अस्य श्रेष्ठा सुभगस्य संदृग्देवस्य चित्रतमा मर्त्येषु ।
शुचि घृतं न तप्तमघ्रायाः स्पार्हा देवस्य मंहनेव धेनोः ॥ ४.००१.०६
त्रिरस्य ता परमा सन्ति सत्या स्पार्हा देवस्य जनिमान्यग्नेः ।
अनन्ते अन्तः परिवीत आगाच्छुचिः शुक्रो अर्यो रोरुचानः ॥ ४.००१.०७
स दूतो विश्वेदभि वष्टि सद्भा होता हिरण्यरथो रंसुजिह्वः ।
रोहिदश्वो वपुष्यो विभावा सदा रण्वः पितुमतीव संसत् ॥ ४.००१.०८
स चेतयन्मनुषो यज्ञबन्धुः प्र तं मह्या रशनया नयन्ति ।
स क्षेत्यस्य दुर्यासु साधन्देवो मर्तस्य सधनित्वमाप ॥ ४.००१.०९
स तू नो अग्निर्नयतु प्रजानन्नच्छा रत्नं देवभक्तं यदस्य ।

धिया यद्विश्वे अमृता अकृण्वन्द्यौष्णिता जनिता सत्यमुक्षन् ॥ ४.००१.१०
 स जायत प्रथमः पस्त्यासु महो बुधे रजसो अस्य योनौ ।
 अपादशीर्षा गुहमानो अन्तायोयुवानो वृषभस्य नीळे ॥ ४.००१.११
 प्र शर्ध आर्त प्रथमं विपन्याँ ऋतस्य योना वृषभस्य नीळे ।
 स्पर्हो युवा वपुष्यो विभावा सप्त प्रियासोऽजनयन्त वृष्णे ॥ ४.००१.१२
 अस्माकमत्र पितरो मनुष्या अभि प्र सेदुर्ऋतमाशुषाणाः ।
 अश्मब्रजाः सुदुघा वव्रे अन्तरुदुस्त्रा आजन्नुषसो हुवानाः ॥ ४.००१.१३
 ते मर्मृजत ददृवांसो अद्रिं तदेषामन्ये अभितो वि वोचन् ।
 पश्वयन्त्रासो अभि कारमर्चन्विदन्त ज्योतिश्चकृपन्त धीभिः ॥ ४.००१.१४
 ते गव्यता मनसा दृध्रमुब्धं गा येमानं परि षन्तमद्रिम् ।
 दृक्कं नरो वचसा दैव्येन ब्रजं गोमन्तमुशिजो वि वव्रुः ॥ ४.००१.१५
 ते मन्वत प्रथमं नाम धेनोस्त्रिः सप्त मातुः परमाणि विन्दन् ।
 तज्जानतीरभ्यनूपत ब्रा आविर्भुवदरुणीर्यशसा गोः ॥ ४.००१.१६
 नेशत्तमो दुधितं रोचत द्यौरुद्वेव्या उपसो भानुरर्त ।
 आ सूर्यो बृहतस्तिष्ठदन्नाः ऋजु मर्तेषु वृजिना च पश्यन् ॥ ४.००१.१७
 आदित्यश्चा बुबुधाना व्यख्यन्नादिद्रलं धारयन्त द्युभक्तम् ।
 विश्वे विश्वासु दुर्यासु देवा मित्र धिये वरुण सत्यमस्तु ॥ ४.००१.१८
 अच्छा वोचेय शुशुचानमग्निं होतारं विश्वभरसं यजिष्ठम् ।
 शुच्यधो अतृणन्न गवामन्धो न पूतं परिषिक्तमंशोः ॥ ४.००१.१९
 विश्वेषामदितिर्यज्ञियानां विश्वेषामतिथिर्मानुषाणाम् ।
 अग्निर्देवानामव आवृणानः समृळीको भवतु जातवेदाः ॥ ४.००१.२०
 यो मत्येष्वमृत ऋतावा देवो देवेष्वरतिर्निधायि ।
 होता यजिष्ठो महा शुचध्ये हव्यैरग्निर्मनुष ईरयध्यै ॥ ४.००२.०१
 इह त्वं सूनो सहसो नो अद्य जातो जातो उभयाँ अन्तरग्ने ।
 दूत इयसे युयुजान ऋष्व ऋजुमुष्कान्वृषणः शुक्राँश्च ॥ ४.००२.०२
 अत्या वृधसू रोहिता घृतसू ऋतस्य मन्ये मनसा जविष्ठा ।

अन्तरीयसे अरुषा युजानो युष्माँश्च देवान्विश आ च मर्तान् ॥ ४.००२.०३
 अर्यमणं वरुणं मित्रमेषामिन्द्राविष्णु मरुतो अश्विनोत ।
 स्वश्वो अग्ने सुरथः सुराधा एदु वह सुहविषे जनाय ॥ ४.००२.०४
 गोमाँ अग्नेऽविमाँ अश्वी यज्ञो नृवत्सखा सदमिदप्रमृष्यः ।
 इळावाँ एषो असुर प्रजावान्दीर्घो रयिः पृथुबुध्नः सभावान् ॥ ४.००२.०५
 यस्त इध्मं जभरत्सिष्विदानो मूर्धानं वा ततपते त्वाया ।
 भुवस्तस्य स्वतवाँ पायुरग्ने विश्वस्मात्सीमघायत उरुष्य ॥ ४.००२.०६
 यस्ते भरादन्नियते चिदन्नं निशिषन्मन्द्रमतिथिमुदीरत् ।
 आ देवयुरिनधते दुरोणे तस्मिन्नयिर्ध्रुवो अस्तु दास्वान् ॥ ४.००२.०७
 यस्त्वा दोषा य उपसि प्रशंसात्प्रियं वा त्वा कृणवते हविष्मान् ।
 अश्वो न स्वे दम आ हेम्यावान्तमंहसः पीपरो दाश्वान्सम् ॥ ४.००२.०८
 यस्तुभ्यमग्ने अमृताय दाशद्वुवस्त्वे कृणवते यतस्रुक ।
 न स राया शशमानो वि योषन्नैनमंहः परि वरदघायोः ॥ ४.००२.०९
 यस्य त्वमग्ने अध्वरं जुजोषो देवो मर्तस्य सुधितं रराणः ।
 प्रीतेदसद्धोत्रा सा यविष्ठासाम यस्य विधतो वृधासः ॥ ४.००२.१०
 चित्तिमचित्तिं चिनवद्वि विद्वान्पृष्ठेव वीता वृजिना च मर्तान् ।
 राये च नः स्वपत्याय देव दितिं च रास्वादितिमुरुष्य ॥ ४.००२.११
 कविं शशासुः कवयोऽदब्धा निधारयन्तो दुर्यास्वायोः ।
 अतस्त्वं दृश्याँ अग्र एतान्यङ्घ्रिः पश्येरद्भुताँ अर्य एवैः ॥ ४.००२.१२
 त्वमग्ने वाघते सुप्रणीतिः सुतसोमाय विधते यविष्ठ ।
 रत्नं भर शशमानाय घृष्वे पृथु श्वन्द्रमवसे चर्षणिप्राः ॥ ४.००२.१३
 अधा ह यद्वयमग्ने त्वाया पङ्क्तिर्हस्तेभिश्चकुमा तनूभिः ।
 रथं न क्रन्तो अपसा भुरिजोर्ऋतं येमुः सुध्य आशुषाणाः ॥ ४.००२.१४
 अधा मातुरुषसः सप्त विप्रा जायेमहि प्रथमा वेधसो नृन् ।
 दिवस्पुत्रा अङ्गिरसो भवेमाद्रि रुजेम धनिनं शुचन्तः ॥ ४.००२.१५
 अधा यथा नः पितरः परासः प्रत्नासो अग्र ऋतमाशुषाणाः ।
 शुचीदयन्दीधितिमुकथशासः क्षामा भिन्दन्तो अरुणीरप व्रन् ॥ ४.००२.१६

सुक॑र्माणः॒ सुरु॑चो दे॒वय॑न्तोऽयो न दे॒वा ज॑नि॒मा ध॑मन्तः ।
शु॒चन्तो॑ अ॒ग्निं व॑वृ॒धन्त॑ इन्द्र॒मूर्ध्वं ग॑व्यं परि॒षद॑न्तो अ॒ग्मन् ॥ ४.००२.१७
आ यू॒थेव॑ क्षु॒मति॑ प॒श्वो अ॒ख्यद्दे॒वानां॑ य॒ज्ञनि॑मान्त्यु॒ग्र ।
म॒र्तानां॑ चि॒दुर्व॑शीरकृ॒प्रन्वृ॑धे चि॒दर्य॑ उप॒रस्या॑योः ॥ ४.००२.१८
अक॑र्म ते स्व॒पसो॑ अभूम ऋ॒तम॑व॒सन्नृ॑षसो वि॒भातीः॑ ।
अ॒नून॑म॒ग्निं पुरु॑धा सु॒श्वन्द्रं॑ दे॒वस्य॑ म॒मृज॑तश्च॒रु च॑क्षुः ॥ ४.००२.१९
ए॒ता ते॑ अ॒ग्र उ॒चथानि॑ वे॒धोऽवो॑चाम॒ कव॑ये ता जृ॒षस्व॑ ।
उ॒च्छोच॑स्व कृ॒णुहि॑ वस्य॒सो नो॑ म॒हो रा॑यः पुरु॒वार॑ प्र यन्धि ॥ ४.००२.२०
आ वो॑ राजान॒मध्व॑रस्य॒ रुद्रं॑ हो॒तारं॑ स॒त्यय॑जं रो॒दस्योः॑ ।
अ॒ग्निं पुरा॑ तनयि॒लोर॑चित्ता॒द्धिर॑ण्यरूप॒मव॑से कृ॒णुध्व॑म् ॥ ४.००३.०१
अ॒यं योनि॑श्च॒कृमा॑ यं व॒यं ते॑ जा॒येव॑ प॒त्य उ॑शती सु॒वासाः॑ ।
अ॒र्वाची॑नः परि॒वीतो॑ नि षी॒देमा॑ उ ते स्व॒पाक॑ प्रती॒चीः ॥ ४.००३.०२
आश्रृ॑ष्व॒ते अ॒दृपि॑ताय॒ मन्म॑ नृ॒चक्ष॑से सु॒मृळी॑काय॒ वेधः॑ ।
दे॒वाय॑ श॒स्तिम॑मृ॒ताय॑ शंस॒ ग्रावे॑व सो॒ता मधु॑षु॒द्यमी॑ळे ॥ ४.००३.०३
त्वं चि॒न्नः श॑म्या अ॒ग्ने अ॒स्या ऋ॒तस्य॑ बो॒ध्युत॑चित्स्वा॒धीः ।
क॒दा त॑ उ॒क्था स॑ध॒माद्यानि॑ क॒दा भ॑वन्ति स॒ख्या गृ॑हे ते ॥ ४.००३.०४
क॒था ह॑ तद्व॒रुणाय॑ त्वम॒ग्ने क॒था दि॒वे गर्ह॑से क॒न्न आ॑गः ।
क॒था मि॒त्राय॑ मी॒ळुषे॑ पृथि॒व्यै ब्र॑वः क॒दर्य॑म्णे क॒द्मगा॑य ॥ ४.००३.०५
क॒द्धिष्ण॑यासु वृ॒धसानो॑ अ॒ग्ने क॒द्वाता॑य॒ प्रत॑वसे शु॒भ्ये ।
परि॑ज्मने ना॒सत्या॑य॒ क्षे ब्र॑वः क॒दग्ने॑ रु॒द्राय॑ नृ॒ग्ने ॥ ४.००३.०६
क॒था म॑हे पु॒ष्टिम्भ॑राय॒ पूष्णे॑ क॒द्बुद्राय॑ सु॒मखा॑य ह॒विर्दे॑ ।
क॒द्धिष्ण॑व उ॒रुगा॑याय॒ रेतो॑ ब्र॒वः क॒दग्ने॑ श॒रवे॑ बृ॒हत्यै॑ ॥ ४.००३.०७
क॒था श॑र्षाय॒ मरु॑तामृ॒ताय॑ क॒था सू॒रे बृ॑हते पृ॒च्छ्यमा॑नः ।
प्र॒ति ब्र॑वोऽदि॒तये॑ तु॒राय॑ सा॒धा दि॒वो जा॑तवेदश्चि॒कित्वा॑न् ॥ ४.००३.०८
ऋ॒तेन॑ ऋ॒तं नि॑यतमी॒ळ आ॑ गो॒रामा॑ स॒चा मधु॑म॒त्पक्क॑म॒ग्ने ।
कृ॒ष्णा स॒ती रु॑श॒ता धा॒सिनै॑षा जा॒मर्ये॑ण॒ पय॑सा पी॒पाय॑ ॥ ४.००३.०९

ऋ॒तेन॑ हि॒ ष्मा वृष॑भश्चि॒दक्तः॑ पु॒माँ अ॒ग्निः प॒यसा॑ पृ॒ष्टेन॑ ।
 अस्प॑न्दमानो अचरद्वयो॒धा वृषा॑ शु॒क्रं दु॒दुहे॑ पृ॒श्चिरू॒धः ॥ ४.००३.१०
 ऋ॒तेना॑द्रिं व्यसन्भि॒दन्तः॑ समङ्गि॒रसो॑ नवन्त॒ गोभिः॑ ।
 शु॒नं नरः॑ परि॒ षद॑न्नु॒षास॑मा॒विः स्वर॑भवञ्जा॒ते अ॒ग्नौ ॥ ४.००३.११
 ऋ॒तेन॑ दे॒वीर॑मृ॒ता अमृ॑क्ता अ॒र्णोभि॑रापो मधुमद्वि॒रग्रे॑ ।
 वा॒जी न॑ सर्गेषु प्रस्तु॒भानः॑ प्र स॒दमित्त्र॑वितवे दध॒न्युः ॥ ४.००३.१२
 मा क॑स्य॒ यक्षं॑ स॒दमि॑द्धुरो गा॒ मा वे॒शस्य॑ प्रमिनतो मापेः ।
 मा भ्रा॑तुरग्रे अ॒नृजो॑ऋ॒णं वे॒र्मा स॒ख्युर्दक्षं॑ रि॒पोभु॑जेम ॥ ४.००३.१३
 रक्षा॑ णो अग्रे तव रक्षणेभी रारक्षाणः सु॒मख॑ प्री॒णानः॑ ।
 प्रति॑ ष्फुर॒ वि रु॒ज वी॒ड्वंहो॑ ज॒हि र॒क्षो महि॑ चि॒द्वावृ॑धानम् ॥ ४.००३.१४
 ए॒भिर्भव॑ सु॒मना॑ अग्रे अ॒र्कैरि॑मान्स्पृश॒ मन्म॑भिः शूर॒ वाजा॑न् ।
 उ॒त ब्र॑ह्माण्यङ्गिरो जुषस्व सं ते श॒स्तिर्दे॒ववा॑ता जरेत ॥ ४.००३.१५
 ए॒ता वि॒श्वा वि॒दुषे॑ तुभ्यं वेधो नी॒थान्य॑ग्रे नि॒ण्या व॑चा॒सि ।
 नि॒वच॑ना क॒वये॑ का॒व्यान्य॑श॒सिपं॑ म॒तिभि॑र्विप्र उ॒क्थैः ॥ ४.००३.१६
 कृ॒णुष्व॑ पा॒जः प्र॑सि॒तिं न पृ॒थ्वीं या॑हि रा॒जेवा॑मवाँ॒ इभे॑न ।
 तृ॒ष्ठीम॑नु प्र॒सि॒तिं द्रू॑णानोऽस्ता॒सि वि॒ध्य र॒क्षस॑स्तपिष्टैः ॥ ४.००४.०१
 तव॑ भ्र॒मास॑ आशु॒या प॑तन्त्यनु स्पृश धृष॒ता शो॑शु॒चानः॑ ।
 तपू॑ष्यग्रे जु॒ह्वा प॑त॒गान॑स॒दितो॑ वि सृ॒ज वि॒ष्वगु॑ल्काः ॥ ४.००४.०२
 प्रति॑ स्प॒शो वि॑ सृ॒ज तू॑र्णितमो भवा पा॒युर्वि॑शो अ॒स्या अ॑द॒ब्धः ।
 यो नो॑ दू॒रे अ॒घश॑सो यो अन्त्यग्रे माकिष्टे व्यथि॒रा द॑धर्षीत् ॥ ४.००४.०३
 उ॒दग्रे॑ तिष्ठ प्रत्या तनुष्व॒ न्यश्मि॑त्राँ॒ ओष॑तात्तिग्महेते ।
 यो नो॑ अ॒रातिं॑ समिधान च॒क्रे नी॑चा तं ध॒क्ष्यत॑सं न शुष्कम् ॥ ४.००४.०४
 ऊ॒र्ध्वो भ॑व प्रति वि॒ध्याध्य॑स्मदाविष्कृणुष्व॒ दैव्या॑न्यग्रे ।
 अव॑ स्थि॒रा त॑नुहि यातु॒जूना॑ जा॒मिम॑जा॒मिं प्र॑ मृणीहि शत्रून् ॥ ४.००४.०५
 स ते॑ जानाति सु॒मतिं॑ यविष्ठ॒ य ई॒वते॑ ब्रह्मणे गा॒तुमे॑रत् ।
 वि॒श्वान्य॑स्मै सु॒दि॒नानि॑ रा॒यो द्यु॒म्नान्य॑र्यो वि दुरो अ॒भि द्यौ॑त् ॥ ४.००४.०६

सेदग्ने अस्तु सुभगः सुदानुर्यस्त्वा नित्येन हविषा य उक्थैः ।
 पिप्रीषति स्व आयुषि दुरोगे विश्वेदस्मै सुदिना सासदिष्टिः ॥ ४.००४.०७
 अर्चामि ते सुमतिं घोष्यर्वाक्सं ते वावाता जरतामियं गीः ।
 स्वश्वास्त्वा सुरथा मर्जयेमास्मे क्षत्राणि धारयेरनु द्यून् ॥ ४.००४.०८
 इह त्वा भूर्या चरेदुप त्मन्दोषावस्तर्दीदिवांसमनु द्यून् ।
 क्रीळन्तस्त्वा सुमनसः सपेमाभि द्युम्ना तस्थिवांसो जनानाम् ॥ ४.००४.०९
 यस्त्वा स्वश्वः सुहिरण्यो अग्र उपयाति वसुमता रथेन ।
 तस्य त्राता भवसि तस्य सखा यस्त आतिथ्यमानुषगजुजोषत् ॥ ४.००४.१०
 महो रुजामि बन्धुता वचोभिस्तन्मा पितुर्गोतमादन्वियाय ।
 त्वं नो अस्य वचसश्चिकिद्धि होतर्यविष्ठ सुक्रतो दमूनाः ॥ ४.००४.११
 अस्वप्रजस्तरणयः सुशेवा अतन्द्रासोऽवृका अश्रमिष्ठाः ।
 ते पायवः सध्यञ्चो निषद्याग्ने तव नः पान्त्वमूर ॥ ४.००४.१२
 ये पायवो मामतेयं ते अग्ने पश्यन्तो अन्धं दुरितादरक्षन् ।
 ररक्ष तान्सुकृतो विश्ववेदा दिप्सन्त इद्रिपवो नाह देभुः ॥ ४.००४.१३
 त्वया वयं सधन्यश्स्त्वोतास्तव प्रणीत्यश्याम वाजान् ।
 उभा शंसा सूदय सत्यतातेऽनुष्ठया कृणुह्यहयाण ॥ ४.००४.१४
 अया ते अग्ने समिधा विधेम प्रति स्तोमं शस्यमानं गृभाय ।
 दहाशसो रक्षसः पाह्यश्स्मान्द्रहो निदो मित्रमहो अवद्यात् ॥ ४.००४.१५
 वैश्वानराय मीळ्वुषे सजोषाः कथा दाशेमाग्रये बृहद्भाः ।
 अनूनेन बृहता वक्षथेनोप स्तभायदुपमिन्न रोधः ॥ ४.००५.०१
 मा निन्दत य इमां मह्यं रातिं देवो ददौ मर्त्याय स्वधावान् ।
 पाकाय गृत्सो अमृतो विचेता वैश्वानरो नृतमो यद्दो अग्निः ॥ ४.००५.०२
 साम द्विबर्हा महि तिग्मभृष्टिः सहस्ररेता वृषभस्तुविष्मान् ।
 पदं न गोरपगूळ्हं विविद्वानग्निर्मह्यं प्रेदु वोचन्मनीषाम् ॥ ४.००५.०३
 प्र ताँ अग्निर्वभसत्तिग्मजम्भस्तपिष्ठेन शोचिषा यः सुराधाः ।
 प्र ये मिनन्ति वरुणस्य धाम प्रिया मित्रस्य चेततो ध्रुवाणि ॥ ४.००५.०४

अ॒भ्रा॒तरो॑ न योष॑णो व्यन्तः॑ पति॑रिपो॒ न जन॑यो दुरे॑वाः ।
 पा॒पासः॑ सन्तो॒ अनु॑ता अ॒सत्या॑ इ॒दं प॒दम॑जनता गभी॑रम् ॥ ४.००५.०५
 इ॒दं मे॑ अ॒ग्ने किय॑ते पा॒वका॑मिनते गुरुं॒ भारं॑ न मन्म ।
 बृ॒हद्द॒धाथ॑ धृष॒ता गभी॑रं य॒ह्वं पृ॒ष्ठं प्र॑यसा स॒प्तधा॑तु ॥ ४.००५.०६
 तमि॒त्रे॒श्व॒सम॑ना स॒मान॑मभि ऋ॒त्वा पु॑नती धी॒तिर॑श्याः ।
 स॒सस्य॑ च॒र्मन्न॑धि चारु पृ॒श्नेर॑ग्रे रु॒प आ॑रुपितं ज॒बारु॑ ॥ ४.००५.०७
 प्र॒वाच्यं॑ वचसः किं मे अ॒स्य गु॒हा हि॑तमु॒प नि॑णिग्वदन्ति ।
 यदु॒स्त्रिया॑णाम॒प वारि॑व ब्र॒न्पाति॑ प्रि॒यं रू॒पो अ॒ग्रं प॒दं वेः ॥ ४.००५.०८
 इ॒दमु॑ त्यन्महि॒ महाम॑नीकं यदु॒स्त्रिया॑ स॒चत॑ पू॒र्व्यं गौः ।
 ऋ॒तस्य॑ प॒दे अधि॑ दी॒द्यानं॑ गु॒हा रघु॑ष्यद्रघु॒यद्वि॑वेद ॥ ४.००५.०९
 अध॑ द्यु॒तानः॑ पि॒त्रोः स॒चा॒साम॑नु॒त गु॒ह्यं चारु॑ पृ॒श्नेः ।
 मा॒तुष्प॑दे पर॒मे अ॒न्ति ष॒द्वोर्वृ॑ष्णः शो॒चिषः॑ प्र॒यत॑स्य जि॒ह्वा ॥ ४.००५.१०
 ऋ॒तं वो॑चे नमसा पृ॒च्छा॒मान॑स्त॒वाश॑सा जा॒तवे॑दो यदी॒दम् ।
 त्वम॑स्य क्ष॒यसि॑ यद्ध॒ विश्वं॑ दि॒वि यदु॑ द्रविणं॒ यत्पृ॑थिव्याम् ॥ ४.००५.११
 किं नो॑ अ॒स्य द्र॑विणं॒ कद्ध॑ रत्नं॒ वि नो॑ वोचो जा॒तवे॑दश्चि॒कित्वा॑न ।
 गु॒हाध्व॑नः पर॒मं यन्नो॑ अ॒स्य रे॒कु प॒दं न नि॑दाना अ॒गन्म ॥ ४.००५.१२
 का म॑र्यादा व॒युना॑ कद्ध॒ वाम॑मच्छा॒ गमे॑म रघ॒वो न वा॑जम् ।
 कदा॑ नो दे॒वीर॑मृतस्य पत्नीः॒ सूर॑ो वर्णे॒न तत॑ननु॒षासः॑ ॥ ४.००५.१३
 अ॒निरे॑ण वचसा फ॒ल्वेन॑ प्रतीत्ये॒न कृ॒धुना॑तु॒पासः॑ ।
 अधा॑ ते अ॒ग्ने कि॑मिहा वदन्त्यनायु॒धास॑ आ॒सता॑ स॒चन्ता॑म् ॥ ४.००५.१४
 अ॒स्य श्रि॑ये स॒मिधा॑नस्य वृ॒ष्णो व॑सोरनीकं द॒म आ॑ रुरोच ।
 रु॒शद्व॑सानः सु॒दृशी॑करूपः क्षि॒तिर्न रा॑या पु॒रुवारो॑ अ॒द्यौत् ॥ ४.००५.१५
 ऊ॒र्ध्वं ऊ॒ षु॑ गो॒ अध्व॑रस्य हो॒तर॑ग्ने तिष्ठ॒ देव॑ता॒ता य॑जीयान् ।
 त्वं हि॑ विश्व॒मभ्य॑सि मन्म प्र॒ वेध॑सश्चि॒त्तिर॑सि मनी॒षाम् ॥ ४.००६.०१
 अ॒मूरो॑ होता न्यसादि वि॒श्वश्॑ग्निर्मन्द्रो वि॒दथे॑षु प्र॒चेताः॑ ।
 ऊ॒र्ध्वं भानुं॑ स॒विते॑वा॒श्रेन्मे॑तेव धूमं॒ स्तभा॑यदु॒प द्या॑म् ॥ ४.००६.०२

य॒ता सु॒जूर्णा॑ रा॒तिनी॑ घृ॒ताची॑ प्र॒दक्षि॑णि॒द्वेव॑ताति॒मुरा॑णः ।
 उ॒दु स्व॑रु॒र्न॒वजा॑ ना॒क्रः प॒श्वो अ॒नक्ति॑ सु॒धितः॑ सु॒मेकः॑ ॥ ४.००६.०३
 स्ती॒र्णे ब॑र्हि॒षि स॑मि॒धाने॑ अ॒ग्रा ऊ॒र्ध्वो अध्व॑र्यु॒र्जुजु॑षा॒णो अ॒स्थात् ।
 पर्य॑ग्निः प॒शुपा॑ न होता त्रि॒विष्टे॑ति प्र॒दिव॑ उ॒राणः॑ ॥ ४.००६.०४
 परि॑ त्मना मित॒द्रुरे॑ति होता॒ग्निर्म॑न्द्रो मधु॒वचा॑ ऋ॒तावा॑ ।
 द्र॒वन्त्य॑स्य वा॒जिनो॑ न शो॒का भ॑यन्ते वि॒श्वा भु॑वना॒ यद॑भ्राट् ॥ ४.००६.०५
 भ॒द्रा ते॑ अ॒ग्ने स्व॑नी॒क सं॑दृ॒ग्योर॑स्य स॒तो वि॑षु॒णस्य॑ चा॒रुः ।
 न य॑त्ते शो॒चिस्त॑मसा॒ वर॑न्त न ध्व॒स्मान॑स्त॒न्वी॒३ रे॑प आ धुः ॥ ४.००६.०६
 न य॑स्य सा॒तुर्ज॑नितो॒रवारि॑ न मा॒तरा॑पि॒तरा॑ नू चि॒दिष्टौ॑ ।
 अ॒धा मि॒त्रो न सु॑धितः पा॒वको॑३ ऽग्नि॒र्दीदा॑य॒ मानु॑षीषु वि॒क्षु ॥ ४.००६.०७
 द्वि॒र्द्यं प॒ञ्च जी॑ज॒नन्सं॑व॒सानाः॑ स्व॒सारो॑ अ॒ग्निं मानु॑षीषु वि॒क्षु ।
 उ॒षर्बु॑ध॒मथ॑र्यो॑३ न दन्तं शु॒क्रं स्वा॑सं पर॒शुं न ति॑ग्मम् ॥ ४.००६.०८
 तव॑ त्ये अ॒ग्ने ह॑रि॒तो घृ॑त॒स्ना रो॑हि॒तास॑ ऋ॒ज्वञ्चः॑ स्व॒ञ्चः ।
 अ॒रुषा॑सो वृष॒ण ऋ॑जुमुष्का आ दे॒वता॑ति॒मह॑न्त द॒स्माः ॥ ४.००६.०९
 ये ह॑ त्ये ते स॒हमा॑ना अ॒यास॑स्त्वे॒षासो॑ अ॒ग्ने अ॑र्च॒यश्च॑रन्ति ।
 श्ये॑ना॒सो न दु॑व॒सना॑सो अर्थं तु॒विष्व॑ण॒सो मा॑रु॒तं न श॑र्धः ॥ ४.००६.१०
 अ॒कारि॑ ब्र॒ह्म स॑मि॒धानं तु॒भ्यं शं॑सा॒त्युक्थं॑ यज॒ते व्यू॑ धाः ।
 हो॒ता॒रम॑ग्निं म॒नुषो॑ नि षे॒दुर्न॑म॒स्यन्त॑ उ॒शिजः॑ शं॒समा॑योः ॥ ४.००६.११
 अ॒यमि॑ह प्रथ॒मो धा॑यि धा॒तृभि॑र्हो॒ता य॑जि॒ष्ठो अध्व॑रे॒ष्वीड्यः॑ ।
 यम॑प्र॒वानो॑ भृ॒गवो॑ विरु॒रुच॑र्व॒नेषु॑ चि॒त्रं वि॒भ्वं वि॒शेवि॑शे ॥ ४.००७.०१
 अ॒ग्ने क॒दा त॑ आ॒नुष॑ग्भुव॒द्देव॑स्य॒ चेत॑नम् ।
 अ॒धा हि॑ त्वा जगृ॒भ्रिरे॑ म॒ता॑सो वि॒क्ष्वीड्य॑म् ॥ ४.००७.०२
 ऋ॒तावा॑नं वि॒चेत॑सं प॒श्यन्तो॑ द्यामि॒व स्तु॑भिः ।
 वि॒श्वेषा॑मध्व॒राणां॑ ह॒स्क॒र्तारं॑ दमे॒दमे॑ ॥ ४.००७.०३
 आ॒शुं दू॒तं वि॒वस्व॑तो वि॒श्वा य॑श्च॒र्षणी॑र॒भि ।
 आ ज॑भ्रुः के॒तुमा॑यवो भृ॒गवा॑णं वि॒शेवि॑शे ॥ ४.००७.०४

तर्मीं होतारमानुषक्किक्त्वांसं नि षेदिरे ।
 रण्वं पावकशोचिषं यजिष्ठं सप्त धामभिः ॥ ४.००७.०५
 तं शश्वतीषु मातृषु वन आ वीतमश्रितम् ।
 चित्रं सन्तं गुहा हितं सुवेद कूचिदर्थिनम् ॥ ४.००७.०६
 ससस्य यद्वियुता सस्मिन्नूधन्नृतस्य धामन्नणयन्त देवाः ।
 महाँ अग्निर्मसा रातहव्यो वेरध्वराय सदमिदृतावा ॥ ४.००७.०७
 वेरध्वरस्य दूत्यानि विद्वानुभे अन्ता रोदसी संचिकित्वान् ।
 दूत इयसे प्रदिव उराणो विदुष्टरो दिव आरोधनानि ॥ ४.००७.०८
 कृष्णं त एम रुशतः पुरो भाश्चरिष्वश्चिर्वपुषामिदेकम् ।
 यदप्रवीता दधते ह गर्भं सद्यश्चिञ्जातो भवसीदु दूतः ॥ ४.००७.०९
 सद्यो जातस्य ददृशानमोजो यदस्य वातो अनुवाति शोचिः ।
 वृणक्ति तिग्मामतसेषु जिह्वां स्थिरा चिदन्ना दयते वि जम्भैः ॥ ४.००७.१०
 तृषु यदन्ना तृषुणा ववक्ष तृषुं दूतं कृणुते यह्वो अग्निः ।
 वातस्य मेळिं सचते निजूर्वन्नाशुं न वाजयते हिन्वे अर्वा ॥ ४.००७.११
 दूतं वो विश्ववेदसं हव्यवाहममर्त्यम् ।
 यजिष्ठमृञ्जसे गिरा ॥ ४.००८.०१
 स हि वेदा वसुधिति महाँ आरोधनं दिवः ।
 स देवाँ एह वक्षति ॥ ४.००८.०२
 स वेद देव आनम देवाँ ऋतायते दमे ।
 दाति प्रियाणि चिद्वसु ॥ ४.००८.०३
 स होता सेदु दूत्यं चिकित्वाँ अन्तरीयते ।
 विद्वौ आरोधनं दिवः ॥ ४.००८.०४
 ते स्याम ये अग्रये ददाशुर्हव्यदातिभिः ।
 य ईं पुष्यन्त इन्धते ॥ ४.००८.०५
 ते राया ते सुवीर्यैः ससवांसो वि शृण्विरे ।
 ये अग्ना दधिरे दुवः ॥ ४.००८.०६

अस्मे रायो दिवेदिवे सं चरन्तु पुरुस्पृहः ।
 अस्मे वाजास ईरताम् ॥ ४.००८.०७
 स विप्रश्र्षणीनां शवसा मानुषाणाम् ।
 अति क्षिप्रेव विध्यति ॥ ४.००८.०८
 अग्ने मूळ महां असि य ईमा देवयुं जनम् ।
 इयेथ बर्हिरासदम् ॥ ४.००९.०१
 स मानुषीषु दूळभो विक्षु प्रावीरमर्त्यः ।
 दूतो विश्वेषां भुवत् ॥ ४.००९.०२
 स सन्न परि पीयते होता मन्द्रो दिविष्टिषु ।
 उत पोता नि पीदति ॥ ४.००९.०३
 उत ग्रा अग्निरध्वर उतो गृहपतिर्दमे ।
 उत ब्रह्मा नि पीदति ॥ ४.००९.०४
 वेषि ह्यध्वरीयतामुपवक्ता जनानाम् ।
 हव्या च मानुषाणाम् ॥ ४.००९.०५
 वेषीद्वस्य दूत्यं यस्य जुजोषो अध्वरम् ।
 हव्यं मर्तस्य वोव्हवे ॥ ४.००९.०६
 अस्माकं जोष्यध्वरमस्माकं यज्ञमङ्गिरः ।
 अस्माकं शृणुधी हवम् ॥ ४.००९.०७
 परि ते दूळभो रथोऽस्माँ अश्रोतु विश्वतः ।
 येन रक्षसि दाशुषः ॥ ४.००९.०८
 अग्ने तमद्याश्वं न स्तोमैः क्रतुं न भद्रं हृदिस्पृशम् ।
 ऋध्यामा त ओहैः ॥ ४.०१०.०१
 अधा ह्यग्ने क्रतोर्भद्रस्य दक्षस्य साधोः ।
 रथीर्ऋतस्य बृहतो बभूथ ॥ ४.०१०.०२
 एभिर्नो अर्केर्भवा नो अर्वाङ्घ्रिर्ण ज्योतिः ।
 अग्ने विश्वेभिः सुमना अर्नीकैः ॥ ४.०१०.०३

आभिष्टे अद्य गीर्भिर्गुणन्तोऽग्ने दाशेम ।
 प्र ते दिवो न स्तनयन्ति शुष्माः ॥ ४.०१०.०४
 तव स्वादिष्ठाग्ने संदृष्टिरिदा चिदह इदा चिदक्तोः ।
 श्रिये रुक्मो न रोचत उपाके ॥ ४.०१०.०५
 घृतं न पूतं तनूररेपाः शुचि हिरण्यम् ।
 तत्ते रुक्मो न रोचत स्वधावः ॥ ४.०१०.०६
 कृतं चिद्धि ष्मा सनेमि द्वेषोऽग्र इनोषि मतात् ।
 इत्था यजमानादृतावः ॥ ४.०१०.०७
 शिवा नः सख्या सन्तु भ्रात्राग्ने देवेषु युष्मे ।
 सा नो नाभिः सदने सस्मिन्नूधन् ॥ ४.०१०.०८
 भद्रं ते अग्ने सहसिन्ननीकमुपाक आ रोचते सूर्यस्य ।
 रुशद्दृशे ददृशे नक्तया चिदरूक्षितं दृश आ रूपे अन्नम् ॥ ४.०११.०१
 वि पाह्यग्ने गृणते मनीषां खं वेपसा तुविजात स्तवानः ।
 विश्वेभिर्यद्वावनः शुक्र देवैस्तन्नो रास्व सुमहो भूरि मन्म ॥ ४.०११.०२
 त्वदग्ने काव्या त्वन्मनीषास्त्वदुक्था जायन्ते राध्यानि ।
 त्वदेति द्रविणं वीरपेशा इत्थाधिये दाशुषे मर्त्याय ॥ ४.०११.०३
 त्वद्वाजी वाजम्भरो विहाया अभिष्टिकृञ्जायते सत्यशुष्मः ।
 त्वद्रयिर्देवजूतो मयोभुस्त्वदाशुर्जूजुवाँ अग्ने अवा ॥ ४.०११.०४
 त्वामग्ने प्रथमं देवयन्तो देवं मता अमृत मन्द्रजिह्वम् ।
 द्वेषोयुतमा विवासन्ति धीभिर्दमूनसं गृहपतिममूरम् ॥ ४.०११.०५
 आरे अस्मदमतिमारे अंह आरे विश्वा दुर्मतिं यन्निपासि ।
 दोषा शिवः सहसः सूनो अग्ने यं देव आ चित्सचसे स्वस्ति ॥ ४.०११.०६
 यस्त्वामग्र इनधते यतस्रुक्तिस्ते अन्न कृणवत्सस्मिन्नहन् ।
 स सु द्युन्नैरभ्यस्तु प्रसक्षत्तव ऋत्वा जातवेदश्चिकित्वान् ॥ ४.०१२.०१
 इध्मं यस्ते जभरच्छ्रमाणो महो अग्ने अनीकमा सपर्यन् ।
 स इधानः प्रति दोषामुपासं पुष्यन्नयिं सचते घ्नन्नमित्रान् ॥ ४.०१२.०२

अग्निरीशे बृहतः क्षत्रियस्याग्निर्वाजस्य परमस्य रायः ।
 दधाति रत्नं विधते यविष्ठो व्यानुषङ्गत्याय स्वधावान् ॥ ४.०१२.०३
 यच्चिद्धि ते पुरुषत्रा यविष्ठाचित्तिभिश्चकृमा कच्चिदागः ।
 कृधी ष्वशस्माँ अदितेरनागान्व्येनासि शिश्रथो विष्वगग्रे ॥ ४.०१२.०४
 महश्चिदग्र एनसो अभीक ऊर्वाद्देवानामुत मर्त्यानाम् ।
 मा ते सखायः सदमिद्रिषाम यच्छा तोकाय तनयाय शं योः ॥ ४.०१२.०५
 यथा ह त्यद्वसवो गौर्यं चित्पदि पिताममुञ्चता यजत्राः ।
 एवो ष्वशस्मन्मुञ्चता व्यंहः प्र तार्यग्रे प्रतरं न आयुः ॥ ४.०१२.०६
 प्रत्यग्निरुषसामग्रमख्यद्विभातीनां सुमना रत्नधेयम् ।
 यातमश्विना सुकृता दुरोणमुत्सूर्यो ज्योतिषा देव एति ॥ ४.०१३.०१
 ऊर्ध्वं भानुं सविता देवो अश्रेद्भृप्सं दविध्वद्भविषो न सत्वा ।
 अनु व्रतं वरुणो यन्ति मित्रो यत्सूर्यं दिव्यारोहयन्ति ॥ ४.०१३.०२
 यं सीमकृण्वन्तमसे विपृचे ध्रुवक्षेमा अनवस्यन्तो अथम् ।
 तं सूर्यं हरितः सप्त यहीः स्पशं विश्वस्य जगतो वहन्ति ॥ ४.०१३.०३
 वहिष्ठेभिर्विहरन्यासि तन्तुमवव्ययन्नसितं देव वस्म ।
 दविध्वतो रश्मयः सूर्यस्य चर्मेवावाधुस्तमो अप्स्वशन्तः ॥ ४.०१३.०४
 अनायतो अनिबद्धः कथायं न्यङ्कुत्तानोऽव पद्यते न ।
 कथा याति स्वधया को ददर्श दिवः स्कम्भः समृतः पाति नाकम् ॥ ४.०१३.०५
 प्रत्यग्निरुषसो जातवेदा अख्यद्देवो रोचमाना महोभिः ।
 आ नासत्योरुगाया रथेनेमं यज्ञमुप नो यातमच्छ ॥ ४.०१४.०१
 ऊर्ध्वं केतुं सविता देवो अश्रेद्भृज्योतिर्विश्वस्मै भुवनाय कृण्वन् ।
 आप्रा द्यावापृथिवी अन्तरिक्षं वि सूर्यो रश्मिभिश्चेकितानः ॥ ४.०१४.०२
 आवहन्त्यरुणीज्योतिषागान्मही चित्रा रश्मिभिश्चेकिताना ।
 प्रबोधयन्ती सुविताय देव्युषा ईयते सुयुजा रथेन ॥ ४.०१४.०३
 आ वां वहिष्ठा इह ते वहन्तु रथा अश्वास उपसो व्युष्टौ ।
 इमे हि वां मधुपेयाय सोमा अस्मिन्यज्ञे वृषणा मादयेथाम् ॥ ४.०१४.०४

अनायतो अनिबद्धः कथायं न्यङ्कुत्तानोऽव पद्यते न ।
 कथा याति स्वधया को ददर्श दिवः स्कम्भः समृतः पाति नाकम् ॥ ४.०१४.०५
 अग्निर्होता नो अध्वरे वाजी सन्परि णीयते ।
 देवो देवेषु यज्ञियः ॥ ४.०१५.०१
 परि त्रिविष्टप्रध्वरं यात्यग्नी रथीरिव ।
 आ देवेषु प्रयो दधत् ॥ ४.०१५.०२
 परि वाजपतिः कविरग्निर्हव्यान्यक्रमीत् ।
 दधद्रत्नानि दाशुषे ॥ ४.०१५.०३
 अयं यः सृञ्जये पुरो देववाते समिध्यते ।
 द्युमाँ अमित्रदम्भनः ॥ ४.०१५.०४
 अस्य घा वीर ईवतोऽग्नेरीशीत मर्त्यः ।
 तिग्मजम्भस्य मीळ्हुषः ॥ ४.०१५.०५
 तमर्वन्तं न सानसिमरुषं न दिवः शिशुम् ।
 मर्मृज्यन्ते दिवेदिवे ॥ ४.०१५.०६
 बोधद्यन्मा हरिभ्यां कुमारः साहदेव्यः ।
 अच्छा न हूत उदरम् ॥ ४.०१५.०७
 उत त्या यजता हरी कुमारात्साहदेव्यात् ।
 प्रयता सद्य आ ददे ॥ ४.०१५.०८
 एष वा देवावश्विना कुमारः साहदेव्यः ।
 दीर्घायुरस्तु सोमकः ॥ ४.०१५.०९
 तं युवं देवावश्विना कुमारं साहदेव्यम् ।
 दीर्घायुषं कृणोतन ॥ ४.०१५.१०
 आ सत्यो यातु मघवाँ ऋजीषी द्रवन्त्वस्य हरय उप नः ।
 तस्मा इदन्धः सुषुमा सुदक्षमिहाभिपित्वं करते गृणानः ॥ ४.०१६.०१
 अव स्य शूराध्वनो नान्तेऽस्मिन्नो अद्य सवने मन्दध्ये ।
 शंसात्युक्थमुशनेव वेधाश्चिकितुषे असुर्याय मन्म ॥ ४.०१६.०२

कविर्न निण्यं विदथानि साधन्वृषा यत्सेकं विपिपानो अर्चात् ।
 दिव इत्था जीजनत्सप्त कारूनहा चिच्चक्रुर्वयुना गृणन्तः ॥ ४.०१६.०३
 स्वश्र्यद्वेदि सुदृशीकमर्कैर्महि ज्योती रुरुचुर्यद्ध वस्तोः ।
 अन्धा तमासि दुधिता विचक्षे नृभ्यश्चकार नृतमो अभिष्टौ ॥ ४.०१६.०४
 ववक्ष इन्द्रो अमितमृजीष्युशभे आ पप्रौ रोदसी महित्वा ।
 अतश्चिदस्य महिमा वि रेच्यभि यो विश्वा भुवना बभूव ॥ ४.०१६.०५
 विश्वानि शक्रो नयाणि विद्वानपो रिरेच सखिभिर्निकामैः ।
 अश्मानं चिद्ये बिभिदुर्वचोभिर्ब्रजं गोमन्तमुशिजो वि वव्रुः ॥ ४.०१६.०६
 अपो वृत्रं वव्रिवांसं पराहन्प्रावत्ते वज्रं पृथिवी सचेताः ।
 प्राणांसि समुद्रियाण्यैनोः पतिर्भवञ्छवसा शूर धृष्णो ॥ ४.०१६.०७
 अपो यदद्रिं पुरुहूत दर्दराविर्भुवत्सरमा पूर्यं ते ।
 स नो नेता वाजमा दर्षि भूरि गोत्रा रुजन्नङ्गिरोभिर्गृणानः ॥ ४.०१६.०८
 अच्छा कविं नृमणो गा अभिष्टौ स्वर्षाता मघवन्नाथमानम् ।
 ऊतिभिस्तमिषणो द्युम्रहूतौ नि मायावानब्रह्मा दस्युरर्त ॥ ४.०१६.०९
 आ दस्युघ्ना मनसा याह्यस्तं भुवत्ते कुत्सः सख्ये निकामः ।
 स्वे योनौ नि षदतं सरूपा वि वां चिकित्सदृत्चिद्ध नारी ॥ ४.०१६.१०
 यासि कुत्सेन सरथमवस्युस्तोदो वातस्य हर्योरीशानः ।
 ऋद्रा वाजं न गध्यं युयूषन्कविर्यदहन्यायाय भूषात् ॥ ४.०१६.११
 कुत्साय शुष्णमशुषं नि बर्हीः प्रपित्वे अहः कुयवं सहस्रा ।
 सद्यो दस्युन्प्र मृण कुत्सेन प्र सूरश्चक्रं वृहतादभीके ॥ ४.०१६.१२
 त्वं पिप्रुं मृगयं शूशुवांसमुजिश्चने वैदथिनाय रन्धीः ।
 पञ्चाशत्कृष्णा नि वपः सहस्रात्कं न पुरो जरिमा वि दर्दः ॥ ४.०१६.१३
 सूर उपाके तन्वंश दधानो वि यत्ते चेत्यमृतस्य वर्षः ।
 मृगो न हस्ती तविषीमुषाणः सिंहो न भीम आयुधानि बिभ्रत् ॥ ४.०१६.१४
 इन्द्रं कामा वसूयन्तो अग्मन्स्वर्मीव्हे न सवने चकानाः ।
 श्रवस्यवः शशमानास उक्थैरोको न रण्वा सुदृशीव पुष्टिः ॥ ४.०१६.१५
 तमिद्व इन्द्रं सुहवं हुवेम यस्ता चकार नया पुरूणि ।

यो मावते जरित्रे गध्यं चिन्मक्षु वाजं भरति स्यार्हराधाः ॥ ४.०१६.१६
 तिग्मा यदन्तरशनिः पताति कस्मिञ्चिच्छूर मुहुके जनानाम् ।
 घोरा यदर्यं समृतिर्भवात्यध स्मा नस्तन्वा बोधि गोपाः ॥ ४.०१६.१७
 भुवोऽविता वामदेवस्य धीनां भुवः सखावृको वाजसातौ ।
 त्वामनु प्रमतिमा जगन्मोरुशंसो जरित्रे विश्वध स्याः ॥ ४.०१६.१८
 एभिर्नृभिरिन्द्र त्वायुभिश्चा मघवद्विर्मघवन्विश्व आजौ ।
 द्यावो न द्युमैरभि सन्तो अर्यः क्षपो मदेम शरदश्च पूर्वीः ॥ ४.०१६.१९
 एवेदिन्द्राय वृषभाय वृष्णे ब्रह्माकर्म भृगवो न रथम् ।
 नू चिद्यथा नः सख्या वियोषदसन्न उग्रोऽविता तनूपाः ॥ ४.०१६.२०
 नू ष्ट इन्द्र नू गृणान इषं जरित्रे नद्योऽ न पीपेः ।
 अकारि ते हरिवो ब्रह्म नव्यं धिया स्याम रथ्यः सदासाः ॥ ४.०१६.२१
 त्वं महौ इन्द्र तुभ्यं ह क्षा अनु क्षत्रं मंहना मन्यत द्यौः ।
 त्वं वृत्रं शवसा जघन्वान्सृजः सिन्धूर्हरिना जग्रसानान् ॥ ४.०१७.०१
 तव त्विषो जनिमन्नेजत द्यौ रेजद्भूमिर्भियसा स्वस्य मन्योः ।
 ऋघायन्त सुभ्वशः पर्वतास आर्दन्धन्वानि सरयन्त आपः ॥ ४.०१७.०२
 भिनद्भिरिं शवसा वज्रमिष्णत्राविष्कृण्वानः सहसान ओजः ।
 वधीद्द्वत्रं वज्रेण मन्दसानः सरन्नापो जवसा हतवृष्णीः ॥ ४.०१७.०३
 सुवीरस्ते जनिता मन्यत द्यौरिन्द्रस्य कर्ता स्वपस्तमो भूत् ।
 य ई जजान स्वर्यं सुवज्रमनपच्युतं सदसो न भूम ॥ ४.०१७.०४
 य एक इच्छ्यावयति प्र भूमा राजा कृष्टीनां पुरुहूत इन्द्रः ।
 सत्यमेनमनु विश्वे मदन्ति रातिं देवस्य गृणतो मघोनः ॥ ४.०१७.०५
 सत्रा सोमा अभवन्नस्य विश्वे सत्रा मदासो बृहतो मदिष्ठाः ।
 सत्राभवो वसुपतिर्वसूनां दत्रे विश्वा अधिथा इन्द्र कृष्टीः ॥ ४.०१७.०६
 त्वमध प्रथमं जायमानोऽमे विश्वा अधिथा इन्द्र कृष्टीः ।
 त्वं प्रति प्रवत आशयानमहिं वज्रेण मघवन्वि वृश्चः ॥ ४.०१७.०७
 सत्राहणं दाधृषिं तुम्रमिन्द्र महामपारं वृषभं सुवज्रम् ।

हन्ता यो वृत्रं सनितोत वाजं दाता मघानि मघवा सुराधाः ॥ ४.०१७.०८
अयं वृतश्चातयते समीचीर्य आजिषु मघवा शृण्व एकः ।
अयं वाजं भरति यं सनोत्यस्य प्रियासः सख्ये स्याम ॥ ४.०१७.०९
अयं शृण्वे अध जयन्तुत घ्नन्नयमुत प्र कृणुते युधा गाः ।
यदा सत्यं कृणुते मन्युमिन्द्रो विश्वं दृक्कं भयत एजदस्मात् ॥ ४.०१७.१०
समिन्द्रो गा अजयत्सं हिरण्या समश्विया मघवा यो ह पूर्वीः ।
एभिर्नृभिर्नृतमो अस्य शाकै रायो विभक्ता सम्भरश्च वस्वः ॥ ४.०१७.११
कियत्स्विदिन्द्रो अध्येति मातुः कियत्पितुर्जनिपुर्यो जजान ।
यो अस्य शुष्मं मुहकैरियति वातो न जूतः स्तनयद्भिरभ्रेः ॥ ४.०१७.१२
क्षियन्तं त्वमक्षियन्तं कृणोतीर्यति रेणुं मघवा समोहम् ।
विभञ्जनुरशनिमाँ इव द्यौरुत स्तोतारं मघवा वसौ धात् ॥ ४.०१७.१३
अयं चक्रमिषणत्सूर्यस्य न्येतशं रीरमत्ससृमाणम् ।
आ कृष्ण ई जुहुराणो जिघर्ति त्वचो बुध्रे रजसो अस्य योनौ ॥ ४.०१७.१४
असिक्त्र्यां यजमानो न होता ॥ ४.०१७.१५
गव्यन्त इन्द्रं सख्याय विप्रा अश्वायन्तो वृषणं वाजयन्तः ।
जनीयन्तो जनिदामक्षितोतिमा च्यावयामोऽवते न कोशम् ॥ ४.०१७.१६
त्राता नो बोधि ददृशान आपिरभिख्याता मर्दिता सोम्यानाम् ।
सखा पिता पितृतमः पितृणां कर्तेमु लोकमुशते वयोधाः ॥ ४.०१७.१७
सखीयतामविता बोधि सखा गृणान इन्द्र स्तुवते वयो धाः ।
वयं ह्या ते चक्रुमा सबाध आभिः शमीभिर्महयन्त इन्द्र ॥ ४.०१७.१८
स्तुत इन्द्रो मघवा यद्ध वृत्रा भूरीण्येको अप्रतीनि हन्ति ।
अस्य प्रियो जरिता यस्य शर्मन्नकिर्देवा वारयन्ते न मर्ताः ॥ ४.०१७.१९
एवा न इन्द्रो मघवा विरप्शी करत्सत्या चर्षणीधृदनर्वा ।
त्वं राजा जनुषां धेह्यस्मे अधि श्रवो माहिनं यज्जरित्रे ॥ ४.०१७.२०
नू घृत इन्द्र नू गृणान इषं जरित्रे नद्योऽ न पीपेः ।
अकारि ते हरिवो ब्रह्म नव्यं धिया स्याम रथ्यः सदासाः ॥ ४.०१७.२१

अयं पन्था अनुवित्तः पुराणो यतो देवा उदजायन्त विश्वे ।
 अतश्चिदा जनिषीष्ट प्रवृद्धो मा मातरममुया पत्तवे कः ॥ ४.०१८.०१
 नाहमतो निरया दुर्गहैतत्तिरश्चता पार्श्वान्निर्गमाणि ।
 बहूनि मे अकृता कत्वानि युध्यै त्वेन सं त्वेन पृच्छै ॥ ४.०१८.०२
 परायतीं मातरमन्वचष्ट न नानु गान्यनु नू गमानि ।
 त्वष्टृर्गृहे अपिबत्सोममिन्द्रः शतधन्यं चम्वोः सुतस्य ॥ ४.०१८.०३
 किं स ऋधक्कणवद्यं सहस्रं मासो जभार शरदश्च पूर्वीः ।
 नही न्वस्य प्रतिमानमस्त्यन्तर्जातेषुत ये जनित्वाः ॥ ४.०१८.०४
 अवद्यमिव मन्यमाना गुहाकरिन्द्रं माता वीर्येणा न्यूष्टम् ।
 अथोदस्थात्स्वयमत्कं वसान आ रोदसी अपृणाञ्जायमानः ॥ ४.०१८.०५
 एता अर्षन्त्यललाभवन्तीर्ऋतावरीरिव संक्रोशमानाः ।
 एता वि पृच्छ किमिदं भनन्ति कमापो अद्रि परिधिं रुजन्ति ॥ ४.०१८.०६
 किमु प्विदस्मै निविदो भनन्तेन्द्रस्यावद्यं दिधिषन्त आपः ।
 ममैतान्पुत्रो महता वधेन वृत्रं जघन्वाँ असृजद्वि सिन्धून् ॥ ४.०१८.०७
 ममच्चन त्वा युवतिः परास ममच्चन त्वा कुषवा जगार ।
 ममच्चिदापः शिशवे ममृड्युर्ममच्चिदिन्द्रः सहसोदतिष्ठत् ॥ ४.०१८.०८
 ममच्चन ते मघवन्व्यसो निविविध्वाँ अप हनू जघान ।
 अथा निविद्ध उत्तरो बभूवाञ्छिरो दासस्य सं पिणग्वधेन ॥ ४.०१८.०९
 गृष्टिः संसूव स्थविरं तवागामनाधृष्यं वृषभं तुम्रमिन्द्रम् ।
 अरीर्व्हं वत्सं चरथाय माता स्वयं गातुं तन्व इच्छमानम् ॥ ४.०१८.१०
 उत माता महिषमन्ववेनदमी त्वा जहति पुत्र देवाः ।
 अथाब्रवीद्वृत्रमिन्द्रो हनिष्यन्सखे विष्णो वितरं वि क्रमस्व ॥ ४.०१८.११
 कस्ते मातरं विधवामचक्रच्छयुं कस्त्वामजिघांसच्चरन्तम् ।
 कस्ते देवो अधि मार्षीक आसीद्यत्प्राक्षिणाः पितरं पादगृह्य ॥ ४.०१८.१२
 अवर्त्या शुन आन्त्राणि पेचे न देवेषु विविदे मर्दितारम् ।
 अपश्यं जायाममहीयमानामधा मे श्येनो मध्वा जभार ॥ ४.०१८.१३

ए॒वा त्वा॒मिन्द्र॑ व॒ज्रिन्न॑त्र॒ विश्वे॑ दे॒वासः॑ सु॒ह्वास॑ ऊ॒माः ।
 म॒हामु॑भे रोद॒सी वृ॒द्धमृ॑ष्वं निरे॒कमि॑द्वृणते वृ॒त्रह॑त्ये ॥ ४.०१९.०१
 अवा॑सृजन्त जि॒व्रयो॑ न दे॒वा भुवः॑ स॒म्राळि॑न्द्र स॒त्ययो॑निः ।
 अह॑न्नहि॒ परि॑शयानम॒र्णः प्र वर्त॑नीर॒रदो॑ विश्व॒धेनाः॑ ॥ ४.०१९.०२
 अतृ॑ष्णुवन्तं विय॒तम॑बु॒ध्यम॑बु॒ध्यमा॑नं सु॒षुपा॑णमिन्द्र ।
 सप्त॑ प्रति प्र॒वत॑ आ॒शयान॑महिं व॒ज्रेण॑ वि रि॒णा अ॑पर्वन् ॥ ४.०१९.०३
 अक्षो॑दयच्छ॒वसा॑ क्षाम॒ बुध्रं॑ वा॒र्ण वा॑तस्त॒विषी॑भिरिन्द्रः ।
 दृ॒व्हान्यो॑भ्रादु॒शमान॑ ओजोऽवा॒भिन॑त्क॒कुभः॑ पर्व॒तानाम् ॥ ४.०१९.०४
 अ॒भि प्र द॑द्रु॒र्जन॑यो न गर्भं रथा इ॒व प्र य॑युः सा॒कम॑द्रयः ।
 अत॑र्पयो वि॒सृत॑ उ॒ज्ज ऊ॒र्मीन्त्वं॑ वृ॒ताँ अ॑रिणा इन्द्र॒ सिन्धू॑न् ॥ ४.०१९.०५
 त्वं म॒हीम॑वनिं विश्व॒धेनां॑ तु॒र्वीत॑ये व॒य्याय॑ क्षर॒न्तीम् ।
 अर॑मयो नम॒सैज॑दर्णः सु॒तर॑णाँ अ॒कृणो॑रिन्द्र॒ सिन्धू॑न् ॥ ४.०१९.०६
 प्रा॒गृवो॑ नभ॒न्वो३ न व॑क्त्रा ध्व॒स्त्रा अ॑पि॒न्वद्यु॑वती॒ऋत॑ज्ञाः ।
 धन्वा॒न्यज्राँ॑ अ॒पृण॑क्तृषाणाँ अ॒धो॑गिन्द्रः स्त॒र्यो३ दं॑सुप॒त्नीः ॥ ४.०१९.०७
 पूर्वी॑रुषसः शर॒दश्च॑ गूर्ता वृ॒त्रं ज॑घन्वाँ अ॒सृज॑द्वि सिन्धू॒न् ।
 परि॑ष्ठिता अ॒तृण॑द्वद्व॒धानाः॑ सी॒रा इन्द्रः॑ स्र॒वित॑वे पृथि॒व्या ॥ ४.०१९.०८
 व॒म्रीभिः॑ पु॒त्रम॑गृवो अ॒दानं॑ नि॒वेश॑नाद्धरि॒व आ ज॑मर्भं ।
 व्य॑न्धो अ॒ख्यद॑हिमाद॒दानो॑ नि॒भूदु॑खच्छि॒त्सम॑रन्त पर्व ॥ ४.०१९.०९
 प्र ते पूर्वा॑णि कर॒णानि॑ वि॒प्रावि॑द्वौ आह॒ विदु॑षे करा॒सि ।
 यथा॑यथा वृष्य॒यानि॑ स्व॒गूर्ता॑पा॒सि रा॑ज॒न्नर्या॑विवे॒षीः ॥ ४.०१९.१०
 नू ष्ट॑त इन्द्र॒ नू गृ॑णान॒ इषं॑ ज॒रित्रे॑ न॒द्यो३ न पी॑पेः ।
 अका॑रि ते ह॒रिवो॑ ब्र॒ह्म नव्यं॑ धि॒या स्याम॑ रथ्यः सदा॒साः ॥ ४.०१९.११
 आ न इन्द्रो॑ दू॒रादा॑ न आ॒साद॑भिष्टि॒कृद॑वसे यासदु॒ग्रः ।
 ओजि॑ष्ठेभिर्नृ॒पति॑र्वज्र॒बाहुः॑ संगे॒ सम॑त्सु तु॒र्वणिः॑ पृ॒तन्धू॑न् ॥ ४.०२०.०१
 आ न इन्द्रो॑ ह॒रिभि॑र्या॒त्वच्छा॑र्वा॒चीनो॑ऽवसे राधसे च ।
 ति॑ष्ठाति व॒ज्री म॑घवा॒ विर॑ष्णीमं य॒ज्ञम॑नु नो वा॒जसा॑तौ ॥ ४.०२०.०२

इ॒मं य॒ज्ञं त्व॒म॒स्माक॑मिन्द्र॒ पुरो॑ दध॒त्सनिष्य॑सि॒ क्रतुं॑ नः ।
 श्व॒घ्नी॒व व॒ज्रिन्स॑नये॒ धना॑नां॒ त्वया॑ व॒यम॑र्य॒ आजिं॑ जयेम ॥ ४.०२०.०३
 उ॒श॒न्तु षु॑ णः॒ सु॒मना॑ उ॒पाके॑ सोम॒स्य नु॑ सु॒षुत॑स्य स्वधावः ।
 पा इन्द्र॒ प्रति॑भृत॒स्य मध्वः॑ स॒मन्ध॑सा ममदः पृ॒ष्ठेन॑ ॥ ४.०२०.०४
 वि॒ यो र॑र॒प्शा ऋ॑षिभि॒र्नवि॑भिर्वृ॒क्षो न॑ प॒क्कः सृ॑ण्यो न जेता ।
 म॒र्यो न॑ योषाम॒भि मन्य॑मानोऽच्छा॒ वि॒वकि॑न् पुरु॒हूत॑मिन्द्रम् ॥ ४.०२०.०५
 गि॒रि॒र्न यः॑ स्व॒तवाँ॑ ऋ॒ष्व इन्द्रः॑ स॒नादे॑व स॒हसे॑ जा॒त उ॒ग्रः ।
 आ॒द॒र्ता व॒ज्रं स्थ॑वि॒रं न॑ भीम॒ उ॒द्रे॒व को॑शं व॒सुना॑ न्यृष्टम् ॥ ४.०२०.०६
 न य॑स्य॒ वर्ता॑ ज॒नुषा॑ न्वस्ति॒ न रा॑धस॒ आम॑रीता म॒घस्य॑ ।
 उ॒द्वावृ॑पाणस्त॒विषी॑व उ॒ग्रास्म॑भ्यं द॒द्धि पुरु॑हूत॒ रायः॑ ॥ ४.०२०.०७
 ई॒क्षे॒ रायः॑ क्षय॒स्य च॑र्षणीना॒मुत॑ ब्रज॒मप॑वर्ता॒सि गो॑नाम् ।
 शि॒क्षान॑रः स॒मिथे॑षु प्र॒हावा॑न्वस्वो॒ राशि॑मभि॒नेता॑सि भूरि॒म् ॥ ४.०२०.०८
 क॒या त॑च्छृ॒ण्वे श॒च्या श॑चि॒ष्ठो य॒या कृ॑णोति॒ मुहु॑ का चि॒दृष्वः॑ ।
 पुरु॑ दा॒शुषे॑ वि॒चयि॑ष्ठो अ॒होऽथा॑ दधाति॒ द्रवि॑णं ज॒रित्रे॑ ॥ ४.०२०.०९
 मा नो॑ म॒र्धी॒रा भ॑रा द॒द्धि तन्नः॑ प्र दा॒शुषे॑ दा॒तवे॑ भूरि॒ यत्ते॑ ।
 नव्ये॑ दे॒ष्णे श॑स्ते अ॒स्मिन्त॑ उ॒क्थे॑ प्र ब्र॒वाम॑ व॒यमिन्द्र॑ स्तु॒वन्तः॑ ॥ ४.०२०.१०
 नू॒ष्टुत॑ इन्द्र॒ नू॒ गृ॑णान॒ इषं॑ ज॒रित्रे॑ न॒द्यो३ न॑ पी॒पेः ।
 अ॒कारि॑ ते ह॒रिवो॑ ब्रह्म॒ नव्ये॑ धि॒या स्या॑म र॒थ्यः सदा॑साः ॥ ४.०२०.११
 आ या॒त्विन्द्रो॑ऽव॒स उप॑ न इ॒ह स्तु॑तः स॒धमा॑दस्तु॒ शूरः॑ ।
 वावृ॑धानस्त॒विषी॑र्य॒स्य पूर्वी॑द्यौर्न॒ क्षत्र॑मभि॒भूति॑ पु॒ष्यात् ॥ ४.०२१.०१
 तस्ये॑दि॒ह स्त॒वथ॑ वृ॒ष्ण्या॑नि तु॒विद्यु॑म्र॒स्य तु॒विरा॑धसो॒ नृन् ।
 यस्य॑ क्रतु॒र्विद॑थ्यो३ न स॒म्राट् सा॒हान्त॑रु॒त्रो अ॒भ्यस्ति॑ कृ॒ष्टीः ॥ ४.०२१.०२
 आ या॒त्विन्द्रो॑ दि॒व आ॑ पृथि॒व्या म॑क्षू॒ समु॑द्रा॒दुत॑ वा पु॒रीषा॑त् ।
 स्व॒र्ण॑रा॒दव॑से नो मरु॒त्वान्प॑रा॒वतो॑ वा स॒दना॑द॒तस्य॑ ॥ ४.०२१.०३
 स्थू॒रस्य॑ रा॒यो बृ॑हतो य ई॒शे त॑मु॒ष्टवाम॑ वि॒दथे॑ष्विन्द्रम् ।
 यो वा॒युना॑ ज॒यति॑ गो॒मती॑षु प्र धृ॒ष्णु॒या न॑यति॒ वस्यो॑ अ॒च्छ ॥ ४.०२१.०४

उप॒ यो न॒मो न॒मसि॑ स्त॒भाय॑त्रि॒यर्ति॑ वाचं॒ जन॑य॒न्यज॑ध्वै ।
 ऋ॒ञ्ज॒सानः॑ पु॒रुवार॑ उ॒क्थैरे॑न्द्र॒ कृ॒ण्वीत॑ सद॒नेषु॑ होता ॥ ४.०२१.०५
 धि॒षा यदि॑ धि॒षण्य॑न्तः सर॒ण्यान्सद॑न्तो अ॒द्रिमौ॑शि॒जस्य॑ गोहे ।
 आ दु॒रोषाः॑ पा॒स्त्यस्य॑ होता॒ यो नो॑ म॒हान्सं॑वर॒णेषु॑ वहिः ॥ ४.०२१.०६
 स॒त्रा यदी॑ भा॒र्वर॑स्य वृ॒ष्णः सि॑ष॒क्ति शु॒ष्मः स्तु॑वते भ॒राय ।
 गुहा॑ यदी॒मौशि॑जस्य गोहे प्र यद्धि॒ये प्राय॑से म॒दाय ॥ ४.०२१.०७
 वि॒ यद्व॑रा॒सि प॑र्वतस्य वृ॒ण्वे प॑योभिर्जि॒न्वे अ॑पां ज॒वासि॑ ।
 वि॒दद्वौ॑रस्य ग॒वय॑स्य गोहे यदी॒ वाजा॑य सु॒ध्यो३ व॑हन्ति ॥ ४.०२१.०८
 भ॒द्रा ते॒ हस्ता॑ सु॒कृ॒तोत॑ पा॒णी प्र॑यन्तारा॒ स्तु॑वते राध॒ इन्द्र॑ ।
 का ते॒ नि॑ष॒त्तिः कि॒मु नो॑ म॒मत्सि॑ किं नो॒दुदु॑ ह॒र्षसे॑ दा॒तवा॑ उ ॥ ४.०२१.०९
 ए॒वा व॑स्व इन्द्रः स॒त्यः स॒म्राड्ढु॑न्ता वृ॒त्रं व॑रि॒वः पू॒रवे॑ कः ।
 पु॒रुष्टु॑त ऋ॒त्वा नः॑ श॒ग्धि रा॑यो भ॒क्षीय॑ तेऽव॒सो दै॒व्यस्य॑ ॥ ४.०२१.१०
 नू॒ष्टुत॑ इन्द्र॒ नू॒ गृ॒णान॑ इ॒ष ज॑रि॒त्रे न॒द्यो३ न॑ पी॒पेः ।
 अ॒कारि॑ ते ह॒रिवो॑ ब्र॒ह्म न॑व्य॒ धिया॑ स्याम॒ रथ्यः॑ स॒दासाः॑ ॥ ४.०२१.११
 यन्न॑ इन्द्रो॒ जुजु॑षे यच्च॒ वष्टि॑ तन्नो॒ म॒हान्क॑रति शु॒ष्या चि॑त् ।
 ब्र॒ह्म स्तो॑मं म॒घवा॑ सोम॒मुक्था॑ यो अ॒श्मानं॑ श॒वसा॑ बि॒भ्रदे॑ति ॥ ४.०२२.०१
 वृ॒षा वृ॑ष॒न्धिं च॑तुर॒श्रिम॑स्य॒नुग्रो॑ बा॒हुभ्यां॑ नृ॒तमः॑ श॒चीवान् ।
 श्रि॒ये परु॑ष्णी॒मुष॑माण॒ ऊर्णा॑ यस्याः प॒र्वाणि॑ स॒ख्याय॑ वि॒व्ये ॥ ४.०२२.०२
 यो दे॒वो दे॒वत॑मो जा॒यमानो॑ म॒हो वा॑जेभिर्म॒हद्भिश्च॑ शु॒ष्मैः ।
 द॒धानो॑ व॒ज्र बा॒ह्वोरु॑शन्तं॒ द्याम॑मेन॒ रेज॑य॒त्प्र भूम॑ ॥ ४.०२२.०३
 वि॒श्वा रो॑धा॒सि प्र॑वतश्च॒ पूर्वी॑र्द्यौर्ऋ॒ष्वाञ्जनि॑म॒त्रेज॑त॒ क्षाः ।
 आ मा॑तरा॒ भर॑ति शु॒ष्या गो॑र्नु॒वत्परि॑ज्मन्नो॒नुव॑न्त॒ वाताः॑ ॥ ४.०२२.०४
 ता तू॒ त इन्द्र॑ मह॒तो म॒हानि॑ वि॒श्वेष्वि॑त्स॒वने॑षु प्र॒वाच्या॑ ।
 यच्छू॑र धृ॒ष्णो धृ॑ष॒ता द॑धृ॒ष्वान॑हिं व॒ज्रेण॑ श॒वसा॑वि॒वेषीः॑ ॥ ४.०२२.०५
 ता तू॒ ते स॒त्या तु॑वि॒नुम्ण॑ वि॒श्वा प्र॑ धे॒नवः॑ सि॒स्रते॑ वृ॒ष्ण ऊ॒ध्रः ।
 अ॒धा ह॒ त्वद्वृ॑ष॒मणो॑ भि॒यानाः॑ प्र॒ सि॒न्धवो॑ ज॒वसा॑ च॒क्रम॑न्त ॥ ४.०२२.०६

अत्राह॑ ते हरि॒वस्ता॑ उ॒ दे॒वीर॒वो॒भिरिन्द्र॑ स्तवन्त॒ स्वसा॑रः ।
 यत्सी॑मनु॒ प्र मु॒चो ब॒द्धा॒ना दी॒र्घा॒मनु॒ प्रसि॑तिं॒ स्यन्द॑यध्वै ॥ ४.०२२.०७
 पि॒पी॒ळे अं॒शुर्म॒द्यो न॑ सिन्धुरा॒ त्वा श॒मी श॒शमा॑नस्य॒ शक्तिः॑ ।
 अ॒स्मद्भ॑क्त्वुशु॒चान॑स्य॒ यम्या॑ आ॒शुर्न॑ र॒श्मिं तु॒व्यो॒जसं॑ गोः ॥ ४.०२२.०८
 अ॒स्मे वर्षि॑ष्ठा कृणुहि॒ ज्येष्ठा॑ नृ॒म्णानि॑ स॒त्रा स॒हुरे स॒हासि॑ ।
 अ॒स्मभ्य॑ वृ॒त्रा सु॒हना॑नि रन्धि॒ जहि॑ वध॒र्वनु॒षो म॒त्यस्य॑ ॥ ४.०२२.०९
 अ॒स्माक॑मित्सु शृणुहि॒ त्वमिन्द्रा॑स्मभ्यं॒ चित्राँ॑ उप॒ माहि॑ वा॒जान् ।
 अ॒स्मभ्यं॑ वि॒श्वा इ॒षणः॑ पु॒रंधी॑रस्माकं॒ सु म॒घव॑न्बोधि॒ गोदाः॑ ॥ ४.०२२.१०
 नू॒ष्टुत॑ इन्द्र॒ नू गृ॒णान॑ इ॒षं ज॑रि॒त्रे न॒द्यो३ न॑ पी॒पेः ।
 अ॒कारि॑ ते हरि॒वो ब्र॒ह्म न॒व्यं धि॒या स्या॑म॒ रथ्यः॑ स॒दासाः॑ ॥ ४.०२२.११
 क॒था म॒हाम॑वृ॒धत्क॑स्य॒ होतु॑र्यज्ञं॒ जुषा॑णो॒ अभि॑ सोम॒मूधः॑ ।
 पि॒बन्नु॑शानो॒ जुष॑माणो॒ अन्धो॑ वव॒क्ष ऋ॒ष्वः शु॒चते॑ धनाय ॥ ४.०२३.०१
 को॒ अस्य॑ वी॒रः स॒धमा॑दमा॒प॒ समा॑नं॒श सु॑म॒तिभिः॑ को॒ अस्य॑ ।
 क॒दस्य॑ चि॒त्रं चि॑किते॒ कदू॑ती वृ॒धे भु॑वच्छ॒शमा॑नस्य॒ यज्योः॑ ॥ ४.०२३.०२
 क॒था शृ॑णोति॒ ह्यमा॑नमिन्द्रः॒ कथा॑ शृ॒ण्वन्न॑वसामस्य॒ वेद॑ ।
 का॒ अस्य॑ पूर्वी॒रुप॑मातयो॒ ह क॒थै॒नमा॑हुः॒ पपु॑रिं॒ जरि॑त्रे ॥ ४.०२३.०३
 क॒था स॒बाधः॑ श॒शमा॑नो॒ अस्य॑ नश॒दभि॑ द्रवि॒णं दी॑ध्यानः ।
 दे॒वो भु॑वन्न॒वेदा॑ म॒ ऋ॒तानां॑ नमो॒ जगृ॑भ्वाँ॒ अभि॑ यञ्जु॒जोष॑त् ॥ ४.०२३.०४
 क॒था क॒दस्या॑ उ॒षसो॑ व्युष्टौ॒ देवो॑ म॒तस्य॑ स॒ख्यं जु॑जोष ।
 क॒था क॒दस्य॑ स॒ख्यं स॒खिभ्यो॑ ये अ॒स्मिन्का॑मं॒ सुयु॑जं॒ तत॑स्रे ॥ ४.०२३.०५
 कि॒माद॑म॒त्रं स॒ख्यं स॒खिभ्यः॑ क॒दा नु॑ ते॒ भ्रा॒त्रं प्र॑ ब्रवाम ।
 श्रि॒ये सु॒दृशो॑ व॒पुरस्य॑ स॒र्गाः स्व॑र्णं॒ चि॒त्रत॑ममिष॒ आ गोः॑ ॥ ४.०२३.०६
 द्रु॒हं जि॒घांस॑न्ध्व॒रस॑मनिन्द्रां॒ तेति॑क्ते॒ तिग्मा॑ तु॒जसे॑ अनी॒का ।
 ऋ॒णा चि॒द्यत्र॑ ऋ॒णया॑ न॒ उग्रो॑ दू॒रे अ॒ज्ञा॒ता उ॒षसो॑ ब॒बाधे॑ ॥ ४.०२३.०७
 ऋ॒तस्य॑ हि॒ शुरु॑धः॒ सन्ति॑ पूर्वी॒ऋ॒तस्य॑ धी॒तिवृ॑जि॒नानि॑ हन्ति ।
 ऋ॒तस्य॑ श्लो॒को ब॒धिरा॑ त॒तर्द॑ कर्णा॒ बुधा॑नः॒ शु॒चमा॑न॒ आयोः॑ ॥ ४.०२३.०८

ऋ॒तस्य॑ दृ॒ष्ठा ध॑रु॒णानि॑ सन्ति॒ पुरू॑णि॒ चन्द्रा॑ व॒पुषे॑ व॒पूषि॑ ।
 ऋ॒तेन॑ दी॒र्घमि॑षणन्त॒ पृक्ष॑ ऋ॒तेन॑ गाव॒ ऋ॒तमा॑ वि॒वेशुः ॥ ४.०२३.०९
 ऋ॒तं ये॒मान॑ ऋ॒तमि॑द्वनोत्यु॒तस्य॑ शु॒ष्मस्तु॑रया उ॒ गव्युः॑ ।
 ऋ॒ताय॑ पृ॒थ्वी ब॑ह॒ले ग॑भी॒रे ऋ॒ताय॑ धे॒नू पर॑मे॒ दुहा॑ते ॥ ४.०२३.१०
 नू॒ ष्टु॑त॒ इन्द्र॑ नू॒ गृणा॑न॒ इषं॑ ज॒रित्रे॑ न॒द्योऽ॑ न पी॒पेः ।
 अ॒का॒रि॒ ते ह॑रि॒वो ब्र॑ह्म॒ नव्य॑ धि॒या स्या॑म॒ रथ्यः॑ स॒दासाः॑ ॥ ४.०२३.११
 का॒ सुष्टु॑तिः श॒वसः॑ सू॒नुमि॑न्द्रम॒र्वाची॑नं रा॒धस॑ आ॒ वव॑र्तत् ।
 द॒दिर्हि॑ वी॒रो गृ॑ण॒ते व॑सू॒नि स॑ गो॒पति॑र्नि॒षिधा॑ नो॒ जना॑सः ॥ ४.०२४.०१
 स॒ वृ॒त्रह॑त्ये॒ हव्यः॑ स॒ ईड्यः॑ स॒ सुष्टु॑त॒ इन्द्रः॑ स॒त्यरा॑धाः ।
 स॒ याम॑न्ना॒ मघ॑वा॒ मत्या॑य॒ ब्रह्म॑ण्य॒ते सु॑ष्व॒ये व॑रि॒वो धा॑त् ॥ ४.०२४.०२
 तमि॑न्न॒रो वि॑ ह्य॒न्ते स॑मी॒के रि॑रि॒क्कांस॑स्त॒न्वः कृ॑ण्व॒त त्राम्॑ ।
 मि॒थो य॑त्या॒गमु॑भया॒सो अ॑ग॒मन्न॑र॒स्तोक॑स्य॒ तन॑यस्य॒ सातौ॑ ॥ ४.०२४.०३
 ऋ॒तूय॑न्ति॒ क्षित॑यो॒ योग॑ उ॒ग्राशु॑षाणा॒सो मि॒थो अ॑र्ण॒सातौ॑ ।
 सं॒ यद्वि॑शोऽव॒वृत्र॑न्त॒ युध्मा॑ आ॒दित्रे॑म॒ इन्द्र॑य॒न्ते अ॑भी॒के ॥ ४.०२४.०४
 आ॒दि॒द्ध ने॑म॒ इन्द्रि॑यं॒ यज॑न्त॒ आदि॑त्प॒क्तिः पु॑रो॒ळाशं॑ रि॒रिच्या॑त् ।
 आ॒दि॒त्सोमो॑ वि॒ पप॑च्या॒दसु॑ष्वी॒नादि॑ञ्जु॒जोष॑ वृष॒भं य॑ज॒घ्यै ॥ ४.०२४.०५
 कृ॒णोत्य॑स्मै॒ वरि॑वो॒ य इ॒त्येन्द्रा॑य॒ सोम॑मु॒शते॑ सु॒नोति॑ ।
 स॒प्री॑ची॒नेन॑ मन॒सावि॑वे॒नन्त॑मि॒त्सखा॑यं॒ कृ॑णु॒ते स॑म॒त्सु ॥ ४.०२४.०६
 य॒ इन्द्रा॑य॒ सुन॑व॒त्सोम॑म॒द्य प॑चा॒त्पक्ती॑रु॒त भृ॑ञ्जाति॒ धानाः॑ ।
 प्र॒ति म॑ना॒यो॒रुच॑थानि॒ हर्य॑न्त॒स्मिन्ध॑द्वृष॒णं शु॑ष्ममि॒न्द्रः ॥ ४.०२४.०७
 य॒दा स॑म॒र्यं व्य॑चे॒दृघा॑वा॒ दीर्घं॑ य॒दाजि॑म॒भ्यग्व्य॑द॒र्यः ।
 अ॒चि॒क्रद॑द्वृष॒णं प॑ल्य॒च्छा दुरो॑ण॒ आ नि॑शितं॒ सोम॑सु॒द्धिः ॥ ४.०२४.०८
 भू॒यसा॑ व॒स्रम॑च॒रत्क॑नी॒योऽवि॑क्री॒तो अ॑कानि॒षं पु॑न॒र्यन् ।
 स॒ भू॒यसा॑ क॒नीयो॑ ना॒रिरे॑ची॒द्दीना॑ द॒क्षा वि॑ दु॒हन्ति॑ प्र॒ वाण॑म् ॥ ४.०२४.०९
 क॒ इमं॑ द॒शभि॑र्म॒मेन्द्रं॑ क्रीणाति॒ धेनु॑भिः ।
 य॒दा वृ॒त्राणि॑ ज॒ङ्घन॑दथै॒नं मे॑ पु॒नर्द॑दत् ॥ ४.०२४.१०

नू ष्टुत इन्द्र नू गृणान इषं जरित्रे नद्योऽ न पीपेः ।
 अकारि ते हरिवो ब्रह्म नव्यं धिया स्याम रथ्यः सदासाः ॥ ४.०२४.११
 को अद्य नयो देवकाम उशन्निन्द्रस्य सख्यं जुजोष ।
 को वा महेऽवसे पायाय समिद्धे अग्नौ सुतसोम ईदृष्टे ॥ ४.०२५.०१
 को नानाम वचसा सोम्याय मनायुर्वा भवति वस्त उस्त्राः ।
 क इन्द्रस्य युज्यं कः सखित्वं को भ्रात्रं वष्टि कवये क ऊती ॥ ४.०२५.०२
 को देवानामवो अद्या वृणीते क आदित्याँ अदितिं ज्योतिरीदृष्टे ।
 कस्याश्विनाविन्द्रो अग्निः सुतस्यांशोः पिबन्ति मनसाविवेनम् ॥ ४.०२५.०३
 तस्मा अग्निर्भारतः शर्म यंसञ्ज्योक्पश्यात्सूर्यमुच्चरन्तम् ।
 य इन्द्राय सुनवामेत्याह नरे नयाय नृतमाय नृणाम् ॥ ४.०२५.०४
 न तं जिन्वन्ति बहवो न दभ्रा उर्वस्मा अदितिः शर्म यंसत् ।
 प्रियः सुकृत्प्रिय इन्द्रे मनायुः प्रियः सुप्रावीः प्रियो अस्य सोमी ॥ ४.०२५.०५
 सुप्राव्यः प्राशुषाळेप वीरः सुष्वेः पक्तिं कृणुते केवलेन्द्रः ।
 नासुष्वेरापिर्न सखा न जामिर्दुष्प्राव्योऽवहन्तेदवाचः ॥ ४.०२५.०६
 न रेवता पणिना सख्यमिन्द्रोऽसुन्वता सुतपाः सं गृणीते ।
 आस्य वेदः खिदति हन्ति नग्नं वि सुष्वये पक्तये केवलो भूत् ॥ ४.०२५.०७
 इन्द्रं परेऽवरे मध्यमास इन्द्रं यान्तोऽवसितास इन्द्रम् ।
 इन्द्रं क्षियन्त उत युध्यमाना इन्द्रं नरो वाजयन्तो हवन्ते ॥ ४.०२५.०८
 अहं मनुरभवं सूर्यश्चाहं कक्षीवाँ ऋषिरस्मि विप्रः ।
 अहं कुत्समार्जुनेयं न्यूञ्जेऽहं कविरुशना पश्यता मा ॥ ४.०२६.०१
 अहं भूमिमददामार्यायाहं वृष्टिं दाशुषे मर्त्याय ।
 अहमपो अनयं वावशाना मम देवासो अनु केतमायन् ॥ ४.०२६.०२
 अहं पुरो मन्दसानो व्यैरं नव साकं नवतीः शम्बरस्य ।
 शततमं वेश्यं सर्वताता दिवोदासमतिथिग्वं यदावम् ॥ ४.०२६.०३
 प्र सु ष विभ्यो मरुतो विरस्तु प्र श्येनः श्येनेभ्य आशुपत्वा ।
 अचक्रया यत्स्वधया सुपर्णो हव्यं भरन्मनवे देवजुष्टम् ॥ ४.०२६.०४

भरद्वादि विरतो वेविजानः पथोरुणा मनोजवा असर्जि ।
 तूय ययौ मधुना सोम्येनोत श्रवो विविदे श्येनो अत्र ॥ ४.०२६.०५
 ऋजिपी श्येनो ददमानो अंशुं परावतः शकुनो मन्द्रं मदम् ।
 सोमं भरद्वाद्वाणो देवावान्दिवो अमुष्मादुत्तरादादाय ॥ ४.०२६.०६
 आदाय श्येनो अभरत्सोमं सहस्रं सर्वाँ अयुतं च साकम् ।
 अत्रा पुरंधिरजहादरातीर्मदे सोमस्य मूरा अमूरः ॥ ४.०२६.०७
 गर्भे नु सन्नन्वेषामवेदमहं देवानां जनिमानि विश्वा ।
 शतं मा पुर आयसीररक्षन्नध श्येनो जवसा निरदीयम् ॥ ४.०२७.०१
 न घा स मामप जोषं जभाराभीमास त्वक्षसा वीर्येण ।
 ईर्मा पुरंधिरजहादरातीरुत वाताः अतरच्छूशुवानः ॥ ४.०२७.०२
 अव यच्छेनो अस्वनीदध द्योर्वि यद्यदि वात ऊहुः पुरंधिम् ।
 सृजद्यदस्मा अव ह क्षिपज्यां कृशानुरस्ता मनसा भुरण्यन् ॥ ४.०२७.०३
 ऋजिप्य ईमिन्द्रावतो न भुज्युं श्येनो जभार बृहतो अधि ष्णोः ।
 अन्तः पतत्पतत्र्यस्य पर्णमघ यामनि प्रसितस्य तद्वेः ॥ ४.०२७.०४
 अध श्वेतं कलशं गोभिरक्तमापिप्यानं मघवा शुक्रमन्धः ।
 अध्वर्युभिः प्रयतं मध्वो अग्रमिन्द्रो मदाय प्रति धत्पिबध्वै शूरो मदाय प्रति धत्पिबध्वै
 ॥ ४.०२७.०५

त्वा युजा तव तत्सोमं सरख्य इन्द्रो अपो मनवे सस्रुतस्कः ।
 अहन्नहिमरिणात्सप्त सिन्धूनपावृणोदपिहितेव खानि ॥ ४.०२८.०१
 त्वा युजा नि खिदत्सूर्यस्येन्द्रश्चक्रं सहसा सद्य इन्द्रो ।
 अधि ष्णुना बृहता वर्तमानं महो द्रुहो अप विश्वायु धायि ॥ ४.०२८.०२
 अहन्निन्द्रो अदहदग्निरिन्द्रो पुरा दस्युन्मध्यंदिनादभीके ।
 दुर्गे दुरोणे क्रत्वा न यातां पुरू सहस्रा शर्वा नि बर्हीत् ॥ ४.०२८.०३
 विश्वस्मात्सीमधमाँ इन्द्र दस्युन्विशो दासीरकृणोरप्रशस्ताः ।
 अबाधेथाममृणतं नि शत्रूनविन्देथामपचितिं वधत्रैः ॥ ४.०२८.०४
 एवा सत्यं मघवाना युवं तदिन्द्रश्च सोमोर्वमश्व्यं गोः ।

आद॑र्द॒तम॑पि॒हिता॒न्य॒श्रा॑ रिरि॒चथुः॑ क्षाश्चि॒त्त॒तृ॒दाना॑ ॥ ४.०२८.०५
 आ नः॑ स्तु॒त उप॑ वाजे॒भिरू॑ती इन्द्र॒ याहि॑ हरि॒भिर्म॑न्द॒सानः॑ ।
 ति॒रश्चि॑द॒र्यः स॑वना॒ पुरु॑ण्याङ्ग॒षेभिर्गृ॑णानः॒ सत्य॑राधाः ॥ ४.०२९.०१
 आ हि॑ ष्मा॒ याति॑ न॒र्यश्चि॑कि॒त्वान्हू॑यमानः॒ सोतृ॑भिरु॒प य॒ज्ञम् ।
 स्व॒श्वो यो॑ अभी॒रुर्म॑न्यमानः॒ सुष्वा॑णेभिर्म॒दति॑ सं ह॒ वी॑रैः ॥ ४.०२९.०२
 श्राव॑येद॒स्य क॑र्णा॒ वाज॑य॒ध्वै जु॑ष्टामनु॒ प्र दि॑शं म॒न्दय॑ध्वै ।
 उ॒द्वावृ॑षाणो राध॒से तु॑विष्मान्कर॒न्न इन्द्रः॑ सु॒तीर्था॑भयं च ॥ ४.०२९.०३
 अ॒च्छा यो॑ गन्ता॒ नाध॑मानमू॒ती इ॒त्था वि॒प्रं ह॑वमानं॒ गृण॑न्तम् ।
 उप॑ त्मनि॒ दधानो॑ धु॒र्या॑श्शू॒न्सह॑स्राणि॒ शतानि॑ वज्र॒बाहुः॑ ॥ ४.०२९.०४
 त्वोता॑सो मघव॒न्निन्द्र॑ वि॒प्रा व॑यं ते॒ स्याम॑ सू॒रयो॑ गृणन्तः ।
 भे॒जाना॑सो॒ बृह॑द्वि॒वस्य॑ रा॒य आ॑का॒य्यस्य॑ दा॒वने॑ पु॒रुक्षोः॑ ॥ ४.०२९.०५
 नकि॑रिन्द्र॒ त्वदु॑त्तरो॒ न ज्या॑याँ अ॒स्ति वृ॒त्रह॑न् ।
 नकि॑रे॒वा यथा॑ त्वम् ॥ ४.०३०.०१
 स॒त्रा ते॑ अनु॒ कृ॑ष्टयो॒ विश्वा॑ च॒क्रे॒व वा॑वृतुः ।
 स॒त्रा म॑हाँ अ॒सि श्रु॑तः ॥ ४.०३०.०२
 विश्वे॑ च॒नेद॑ना त्वा॒ दे॒वास॑ इन्द्र॒ युयु॑धुः ।
 यद॑हा॒ नक्त॑मातिरः ॥ ४.०३०.०३
 यत्रो॑त बा॒धिते॑भ्यश्च॒क्रं कु॑त्साय॒ युध्य॑ते ।
 मु॒षाय॑ इन्द्र॒ सूर्य॑म् ॥ ४.०३०.०४
 यत्र॑ दे॒वाँ ऋ॑घाय॒तो विश्वाँ॑ अ॒युध्य॑ ए॒क इ॒त् ।
 त्वमि॑न्द्र॒ वनू॑रहन् ॥ ४.०३०.०५
 यत्रो॑त म॒त्याय॑ क॒मरि॑णा इन्द्र॒ सूर्य॑म् ।
 प्रावः॑ श॒चीभि॑रेत॒शम् ॥ ४.०३०.०६
 कि॒मादु॑तासि॒ वृत्र॑ह॒न्मघ॑वन्म॒न्युम॑त्तमः ।
 अत्रा॑ह॒ दानु॑मातिरः ॥ ४.०३०.०७
 ए॒तद्धे॑दु॒त वी॑र्य॒श्मिन्द्र॑ च॒कर्त्त॑ पौ॒ंस्य॑म् ।

स्त्रियं यद्दुर्हणायुवं वर्धीर्दुहितरं दिवः ॥ ४.०३०.०८
 दिवश्चिद्धा दुहितरं महान्महीयमानाम् ।
 उषासमिन्द्र सं पिणक् ॥ ४.०३०.०९
 अपोषा अनसः सरत्सम्पिष्टादह बिभ्युषी ।
 नि यत्सीं शिश्रथद्वेषा ॥ ४.०३०.१०
 एतदस्या अनः शये सुसम्पिष्टं विपाश्या ।
 ससारं सीं परावतः ॥ ४.०३०.११
 उत सिन्धुं विबाल्यं वितस्थानामधि क्षमि ।
 परिं ष्ठा इन्द्र मायया ॥ ४.०३०.१२
 उत शुष्णस्य धृष्णया प्र मृक्षो अभि वेदनम् ।
 पुरो यदस्य सम्पिणक् ॥ ४.०३०.१३
 उत दासं कौलितरं बृहतः पर्वतादधि ।
 अवाहन्निन्द्र शम्बरम् ॥ ४.०३०.१४
 उत दासस्य वर्चिनः सहस्राणि शतावधीः ।
 अधि पञ्च प्रधीरिव ॥ ४.०३०.१५
 उत त्यं पुत्रमग्रुवः परावृक्तं शतक्रतुः ।
 उक्थेष्विन्द्र आभजत् ॥ ४.०३०.१६
 उत त्या तुर्वशायदू अस्नातारा शचीपतिः ।
 इन्द्रो विद्वान् अपारयत् ॥ ४.०३०.१७
 उत त्या सद्य आर्या सरयोरिन्द्र पारतः ।
 अर्णाचित्ररथावधीः ॥ ४.०३०.१८
 अनु द्वा जहिता नयोऽन्धं श्रोणं च वृत्रहन् ।
 न तत्ते सुम्नमष्टवे ॥ ४.०३०.१९
 शतमश्मन्मर्यानां पुरामिन्द्रो व्यास्यत् ।
 दिवोदासाय दाशुषे ॥ ४.०३०.२०
 अस्वापयद्दभीतये सहस्रा त्रिंशतं हथैः ।
 दासानामिन्द्रो मायया ॥ ४.०३०.२१

स घेदुतासि वृत्रहन्समान इन्द्र गोपतिः ।
यस्ता विश्वानि चिच्युषे ॥ ४.०३०.२२
उत नूनं यदिन्द्रियं करिष्या इन्द्र पौंस्यम् ।
अद्या नकिष्टदा मिनत् ॥ ४.०३०.२३
वामं वामं त आदुरे देवो ददात्वयमा ।
वामं पूषा वामं भगो वामं देवः करूळती ॥ ४.०३०.२४
कया नश्चित्र आ भुवदूती सदावृधः सखा ।
कया शचिष्ठया वृता ॥ ४.०३१.०१
कस्त्वा सत्यो मदानां मंहिष्ठो मत्सदन्धसः ।
दृव्हा चिदारुजे वसु ॥ ४.०३१.०२
अभी षु णः सखीनामविता जरितृणाम् ।
शतं भवास्यूतिभिः ॥ ४.०३१.०३
अभी न आ ववृत्स्व चक्रं न वृत्तमवतः ।
नियुद्विश्चर्षणीनाम् ॥ ४.०३१.०४
प्रवता हि ऋतूनामा हा पदेव गच्छसि ।
अभक्षि सूर्ये सचा ॥ ४.०३१.०५
सं यत्त इन्द्र मन्यवः सं चक्राणि दधन्विरे ।
अध त्वे अध सूर्ये ॥ ४.०३१.०६
उत स्मा हि त्वामाहुरिन्मघवानं शचीपते ।
दातारमविदीधयुम् ॥ ४.०३१.०७
उत स्मा सद्य इत्परि शशमानाय सुन्वते ।
पुरू चिन्महसे वसु ॥ ४.०३१.०८
नहि ष्मा ते शतं चन राधो वरन्त आमुरः ।
न च्यौत्नानि करिष्यतः ॥ ४.०३१.०९
अस्माँ अवन्तु ते शतमस्मान्सहस्रमूतयः ।
अस्मान्विश्वा अभिष्टयः ॥ ४.०३१.१०

अस्माँ इहा वृणीष्व सख्याय स्वस्तये ।
 महो राये दिवित्मते ॥ ४.०३१.११
 अस्माँ अविद्धि विश्वहेन्द्र राया परीणसा ।
 अस्मान्विश्वाभिरूतिभिः ॥ ४.०३१.१२
 अस्मभ्यं ताँ अपा वृधि व्रजाँ अस्तेव गोमतः ।
 नवाभिरिन्द्रोतिभिः ॥ ४.०३१.१३
 अस्माकं धृष्णुया रथो द्युमाँ इन्द्रानपच्युतः ।
 गव्युरश्वयुरीयते ॥ ४.०३१.१४
 अस्माकमुत्तमं कृधि श्रवो देवेषु सूर्य ।
 वर्षिष्ठं द्यामिवोपरि ॥ ४.०३१.१५
 आ तू न इन्द्र वृत्रहन्नस्माकमर्धमा गहि ।
 महान्महीभिरूतिभिः ॥ ४.०३२.०१
 भूमिश्चिद्धासि तूतुजिरा चित्र चित्रिणीष्वा ।
 चित्रं कृणोष्युतये ॥ ४.०३२.०२
 दभ्रेभिश्चिच्छशीयांसं हंसि ब्राधन्तमोजसा ।
 सखिभिर्ये त्वे सचा ॥ ४.०३२.०३
 वयमिन्द्र त्वे सचा वयं त्वाभि नोनुमः ।
 अस्माँअस्माँ इदुदव ॥ ४.०३२.०४
 स नश्चित्राभिरद्रिवोऽनवद्याभिरूतिभिः ।
 अनाधृष्टाभिरा गहि ॥ ४.०३२.०५
 भूयामो पु त्वावतः सखाय इन्द्र गोमतः ।
 युजो वाजाय घृष्वये ॥ ४.०३२.०६
 त्वं ह्येक ईशिष इन्द्र वाजस्य गोमतः ।
 स नो यन्धि महीमिषम् ॥ ४.०३२.०७
 न त्वा वरन्ते अन्यथा यद्वित्ससि स्तुतो मघम् ।
 स्तोतृभ्य इन्द्र गिर्वणः ॥ ४.०३२.०८

अ॒भि त्वा॒ गोत॑मा गि॒रानू॑षत प्र दा॒वने॑ ।
 इन्द्र॑ वाजा॒य घृ॑ष्वये ॥ ४.०३२.०९
 प्र ते॑ वोचाम वी॒र्या॑ꣳ या म॒न्दसान॑ आरुजः ।
 पुरो॑ दासीर॒भीत्य॑ ॥ ४.०३२.१०
 ता ते॑ गृणन्ति वे॒धसो॑ यानि च॒कर्त्त॑ पौ॒स्या ।
 सुते॑ष्विन्द्र॒ गिर्व॑णः ॥ ४.०३२.११
 अवी॑वृधन्त गोत॑मा इन्द्र॒ त्वे स्तोम॑वाहसः ।
 ऐषु॑ धा वी॒रव॑द्यशः ॥ ४.०३२.१२
 यच्चि॑द्धि शश्व॒तामसी॑न्द्र सा॒धारण॑स्त्वम् ।
 तं त्वा॒ वयं॑ हवामहे ॥ ४.०३२.१३
 अर्वा॑चीनो वसो भवा॒स्मे सु म॑त्स्वान्ध॒सः ।
 सोमा॑नामिन्द्र सोमपाः ॥ ४.०३२.१४
 अ॒स्माकं॑ त्वा मती॑नामा स्तोम॒ इन्द्र॑ यच्छतु ।
 अर्वा॑गा वर्तया हरी ॥ ४.०३२.१५
 पुरो॑ळाशं च नो घसो॒ जोष॑यासे गिरश्च नः ।
 वधू॑युरिव योषणाम् ॥ ४.०३२.१६
 स॒हस्रं॑ व्यती॒नां यु॑क्तानामिन्द्रमीमहे ।
 शतं॑ सोमस्य खार्यः ॥ ४.०३२.१७
 स॒हस्रा॑ ते शता वयं गवामा च्यावयामसि ।
 अ॒स्मत्रा॑ राध एतु ते ॥ ४.०३२.१८
 दश॑ ते कलशानां हिर॒ण्याना॑मधीमहि ।
 भूरि॑दा असि वृत्रहन् ॥ ४.०३२.१९
 भूरि॑दा भूरि देहि नो मा द॒भ्रं भूर्या॑ भर ।
 भूरि॑ घेदिन्द्र दित्ससि ॥ ४.०३२.२०
 भूरि॑दा ह्यसि श्रुतः पुरु॒त्रा शूर॑ वृत्रहन् ।
 आ नो॑ भजस्व राधसि ॥ ४.०३२.२१
 प्र ते॑ बभ्रू विचक्षण॒ शंसामि॑ गोषणो नपात् ।

माभ्यां गा अनु शिश्रथः ॥ ४.०३२.२२
 कनीनकेव विद्रधे नवे द्रुपदे अर्भके ।
 बभ्रु यामेषु शोभेते ॥ ४.०३२.२३
 अरं म उस्त्रयाम्णेऽरमनुस्त्रयाम्णे ।
 बभ्रु यामेष्वस्त्रिधा ॥ ४.०३२.२४
 प्र ऋभुभ्यो दूतमिव वाचमिष्य उपस्तिरे श्वैतरीं धेनुमीळे ।
 ये वातजूतास्तरणिभिरेवैः परि द्वां सद्यो अपसो बभ्रुवुः ॥ ४.०३३.०१
 यदारमक्रन्नृभवः पितृभ्यां परिविष्टी वेषणा दंसनाभिः ।
 आदिद्देवानामुप सख्यमायन्धीरासः पुष्टिमवहन्मनायै ॥ ४.०३३.०२
 पुनर्ये चक्रुः पितरा युवाना सना यूपव जरणा शयाना ।
 ते वाजो विभ्वाः ऋभुरिन्द्रवन्तो मधुप्सरसो नोऽवन्तु यज्ञम् ॥ ४.०३३.०३
 यत्संवत्समृभवो गामरक्षन्त्यत्संवत्समृभवो मा अपिशन् ।
 यत्संवत्समभरन्भासो अस्यास्ताभिः शमीभिरमृतत्वमाशुः ॥ ४.०३३.०४
 ज्येष्ठ आह चमसा द्वा करेति कनीयाञ्चीन्कृणवामेत्याह ।
 कनिष्ठ आह चतुरस्करेति त्वष्ट ऋभवस्तत्पनयद्वचो वः ॥ ४.०३३.०५
 सत्यमूर्चुर्नर एवा हि चक्रुरनु स्वधामृभवो जग्मुरेताम् ।
 विभ्राजमानाँश्चमसाँ अहेवावेनत्त्वष्टा चतुरो ददृश्वान् ॥ ४.०३३.०६
 द्वादश द्यून्यदगोह्यस्यातिथ्ये रणन्नृभवः ससन्तः ।
 सुक्षेत्राकृण्वन्ननयन्त सिन्धून्धन्वातिष्ठन्नोषधीर्निम्नमापः ॥ ४.०३३.०७
 रथं ये चक्रुः सुवृत नरेष्ठां ये धेनुं विश्वजुवं विश्वरूपाम् ।
 त आ तक्षन्त्वृभवो रयिं नः स्ववसः स्वपसः सुहस्ताः ॥ ४.०३३.०८
 अपो ह्येषामजुषन्त देवा अभि क्रत्वा मनसा दीध्यानाः ।
 वाजो देवानामभवत्सु कर्मन्द्रस्य ऋभुक्षा वरुणस्य विभ्वा ॥ ४.०३३.०९
 ये हरी मेधयोक्था मदन्त इन्द्राय चक्रुः सुयुजा ये अश्वा ।
 ते रायस्पोषं द्रविणान्यस्मे धत्त ऋभवः क्षेमयन्तो न मित्रम् ॥ ४.०३३.१०
 इदाहः पीतिमुत वो मदं धुर्न ऋते श्रान्तस्य सख्याय देवाः ।

ते नूनमस्मे ऋभवो वसूनि तृतीये अस्मिन्सवने दधात ॥ ४.०३३.११
 ऋभुर्विभ्वा वाज इन्द्रो नो अच्छेमं यज्ञं रत्नधेयोप यात ।
 इदा हि वो धिषणा देव्यहामधात्पीति सं मदा अगमता वः ॥ ४.०३४.०१
 विदानासो जन्मनो वाजरत्ना उत ऋतुभिर्ऋभवो मादयध्वम् ।
 सं वो मदा अगमत सं पुरधिः सुवीरामस्मे रयिमेरयध्वम् ॥ ४.०३४.०२
 अयं वो यज्ञं ऋभवोऽकारि यमा मनुष्वत्प्रदिवो दधिध्वे ।
 प्र वोऽच्छा जुजुषाणासो अस्थुरभूत विश्वे अग्रियोत वाजाः ॥ ४.०३४.०३
 अभूदु वो विधते रत्नधेयमिदा नरो दाशुषे मर्त्याय ।
 पिबत वाजा ऋभवो ददे वो महि तृतीयं सवनं मदाय ॥ ४.०३४.०४
 आ वाजा यातोप न ऋभुक्षा महो नरो द्रविणसो गृणानाः ।
 आ वः पीतयोऽभिपित्वे अहामिमा अस्तं नवस्व इव गमन् ॥ ४.०३४.०५
 आ नपातः शवसो यातनोपेमं यज्ञं नमसा ह्यमानाः ।
 सजोषसः सूरयो यस्य च स्थ मध्वः पात रत्नधा इन्द्रवन्तः ॥ ४.०३४.०६
 सजोषा इन्द्र वरुणेन सोमं सजोषाः पाहि गिर्वणो मरुद्भिः ।
 अग्नेपाभिर्ऋतुपाभिः सजोषा ग्रास्पत्नीभी रत्नधाभिः सजोषाः ॥ ४.०३४.०७
 सजोषस आदित्यैर्मादयध्वं सजोषस ऋभवः पर्वतेभिः ।
 सजोषसो दैव्येना सवित्रा सजोषसः सिन्धुभी रत्नधेभिः ॥ ४.०३४.०८
 ये अश्विना ये पितरा य ऊती धेनुं ततक्षुर्ऋभवो ये अश्वा ।
 ये अंसत्रा य ऋधग्रोदसी ये विभ्वो नरः स्वपत्यानि चक्रुः ॥ ४.०३४.०९
 ये गोमन्तं वाजवन्तं सुवीरं रयिं धत्थ वसुमन्तं पुरुक्षुम् ।
 ते अग्नेपा ऋभवो मन्दसाना अस्मे धत्त ये च रातिं गृणन्ति ॥ ४.०३४.१०
 नापाभूत न वोऽतीतृषामानिःशस्ता ऋभवो यज्ञे अस्मिन् ।
 समिन्द्रेण मदथ सं मरुद्भिः सं राजभी रत्नधेयाय देवाः ॥ ४.०३४.११
 इहोप यात शवसो नपातः सौधन्वना ऋभवो माप भूत ।
 अस्मिन्हि वः सवने रत्नधेयं गमन्त्विन्द्रमनु वो मदासः ॥ ४.०३५.०१
 आगन्तृभूणामिह रत्नधेयमभूत्सोमस्य सुषुतस्य पीतिः ।

सुकृत्या यत्स्वपस्यया चँ एकं विचक्र चमसं चतुर्धा ॥ ४.०३५.०२
व्यकृणोत चमसं चतुर्धा सखे वि शिक्षेत्यब्रवीत ।
अथैत वाजा अमृतस्य पन्थां गणं देवानामृभवः सुहस्ताः ॥ ४.०३५.०३
किम्मयः स्विच्चमस एष आस यं काव्येन चतुरो विचक्र ।
अथा सुनुध्वं सवनं मदाय पात ऋभवो मधुनः सोम्यस्य ॥ ४.०३५.०४
शच्याकर्त पितरा युवाना शच्याकर्त चमसं देवपानम् ।
शच्या हरी धनुतरावतष्टेन्द्रवाहावृभवो वाजरत्नाः ॥ ४.०३५.०५
यो वः सुनोत्यभिपित्वे अह्ना तीव्रं वाजासः सवनं मदाय ।
तस्मै रयिमृभवः सर्ववीरमा तक्षत वृषणो मन्दसानाः ॥ ४.०३५.०६
प्रातः सुतमपिबो हर्यश्व माध्यदिनं सवनं केवलं ते ।
समृभुभिः पिबस्व रत्नधेभिः सखीँयाँ इन्द्र चकृषे सुकृत्या ॥ ४.०३५.०७
ये देवासो अभवता सुकृत्या श्येना इवेदधि दिवि निषेद ।
ते रत्न धात शवसो नपातः सौधन्वना अभवतामृतासः ॥ ४.०३५.०८
यत्तृतीयं सवनं रत्नधेयमकृणुध्वं स्वपस्या सुहस्ताः ।
तदृभवः परिषिक्तं व एतत्सं मदेभिरिन्द्रियेभिः पिबध्वम् ॥ ४.०३५.०९
अनश्वो जातो अनभीशुरुक्थ्यो३ रथस्त्रिचक्रः परि वर्तते रजः ।
महत्तद्वो देव्यस्य प्रवाचनं द्यामृभवः पृथिवीं यच्च पुष्यथ ॥ ४.०३६.०१
रथं ये चक्रुः सुवृतं सुचेतसोऽविह्वरन्तं मनसस्परि ध्यया ।
ताँ ऊ न्व१स्य सवनस्य पीतय आ वो वाजा ऋभवो वेदयामसि ॥ ४.०३६.०२
तद्वो वाजा ऋभवः सुप्रवाचनं देवेषु विभ्वो अभवन्महित्वनम् ।
जिब्री यत्सन्ता पितरा सनाजुरा पुनर्युवाना चरथाय तक्षथ ॥ ४.०३६.०३
एकं वि चक्र चमसं चतुर्वयं निश्चर्मणो गामरिणीत धीतिभिः ।
अथा देवेष्वमृतत्वमानश श्रुष्टी वाजा ऋभवस्तद्व उक्थ्यम् ॥ ४.०३६.०४
ऋभुतो रयिः प्रथमश्रवस्तमो वाजश्रुतासो यमजीजनन्नरः ।
विभ्वतष्टो विदथेषु प्रवाच्यो यं देवासोऽवथा स विचर्षणिः ॥ ४.०३६.०५
स वाज्यर्वा स ऋषिर्वचस्यया स शूरो अस्ता पृतनासु दुष्टरः ।

स रायस्पोषं स सुवीर्यं दधे यं वाजो विभ्वाँः ऋभवो यमाविषुः ॥ ४.०३६.०६
श्रेष्ठं वः पेशो अधि धायि दर्शतं स्तोमो वाजा ऋभवस्तं जुजुष्टन ।
धीरासो हि छा कवयो विपश्चितस्तान्व एना ब्रह्मणा वेदयामसि ॥ ४.०३६.०७
यूयमस्मभ्यं धिषणाभ्यस्परि विद्वांसो विश्वा नयाणि भोजना ।
द्युमन्तं वाजं वृषशुष्ममुत्तममा नो रयिमृभवस्तक्षता वयः ॥ ४.०३६.०८
इह प्रजामिह रयिं रराणा इह श्रवो वीरवत्तक्षता नः ।
येन वयं चितयेमात्यन्यान्तं वाजं चित्रमृभवो ददा नः ॥ ४.०३६.०९
उप नो वाजा अध्वरमृभुक्षा देवा यात पथिभिर्देवयानैः ।
यथा यज्ञं मनुषो विक्ष्वा३सु दधिध्वे रणवाः सुदिनेष्वहाम् ॥ ४.०३७.०१
ते वो हृदे मनसे सन्तु यज्ञा जुष्टासो अद्य घृतनिर्णिजो गुः ।
प्र वः सुतासो हरयन्त पूर्णाः ऋत्वे दक्षाय हर्षयन्त पीताः ॥ ४.०३७.०२
त्र्युदायं देवहितं यथा वः स्तोमो वाजा ऋभुक्षणो ददे वः ।
जुह्वे मनुष्वदुपरासु विक्षु युष्मे सचा बृहद्विवेषु सोमम् ॥ ४.०३७.०३
पीवोअश्वाः शुचद्रथा हि भूतायःशिप्रा वाजिनः सुनिष्काः ।
इन्द्रस्य सूनो शवसो नपातोऽनु वश्चेत्यग्रियं मदाय ॥ ४.०३७.०४
ऋभुमृभुक्षणो रयिं वाजे वाजिन्तमं युजम् ।
इन्द्रस्वन्तं हवामहे सदासातममश्विनम् ॥ ४.०३७.०५
सेदृभवो यमवथ यूयमिन्द्रश्च मर्त्यम् ।
स धीभिरस्तु सनिता मेधसाता सो अर्वता ॥ ४.०३७.०६
वि नो वाजा ऋभुक्षणः पथश्चितन यष्टवे ।
अस्मभ्यं सूरयः स्तुता विश्वा आशास्तरीषणि ॥ ४.०३७.०७
तं नो वाजा ऋभुक्षण इन्द्र नासत्या रयिम् ।
समश्वं चर्षणिभ्य आ पुरु शस्त मघत्तये ॥ ४.०३७.०८
उतो हि वा दात्रा सन्ति पूर्वा या पूरुभ्यस्त्रसदस्युर्नितोशे ।
क्षेत्रासां ददथुरुर्वरासां घनं दस्युभ्यो अभिभूतिमुग्रम् ॥ ४.०३८.०१
उत वाजिनं पुरुनिष्पिध्वानं दधिक्रामु ददथुर्विश्वकृष्टिम् ।

ऋजिष्यं श्येनं प्रुषितप्सुमाशुं चर्कृत्यमर्यो नृपतिं न शूरम् ॥ ४.०३८.०२
 यं सीमनु प्रवतेव द्रवन्तं विश्वः पूरुर्मदति हर्षमाणः ।
 पङ्क्तिर्गृध्यन्तं मेधयुं न शूर रथतुरं वातमिव ध्रजन्तम् ॥ ४.०३८.०३
 यः स्मारुन्धानो गध्या समत्सु सनुतरश्चरति गोषु गच्छन् ।
 आविर्ऋजीको विदथा निचिक्वत्तिरो अरतिं पर्याप आयोः ॥ ४.०३८.०४
 उत स्मैनं वस्त्रमथिं न तायुमनु क्रोशन्ति क्षितयो भरेषु ।
 नीचायमानं जसुरिं न श्येनं श्रवश्चाच्छा पशुमच्च यूथम् ॥ ४.०३८.०५
 उत स्मासु प्रथमः सरिष्यन्नि वेवेति श्रेणिभी रथानाम् ।
 स्रजं कृण्वानो जन्यो न शुभ्वा रेणुं रेरिहत्किरणं ददश्वान् ॥ ४.०३८.०६
 उत स्य वाजी सहुरिर्ऋतावा शुश्रूषमाणस्तन्वा समर्ये ।
 तुरं यतीषु तुरयन्नृजिष्योऽधि भ्रुवोः किरते रेणुमुञ्जन् ॥ ४.०३८.०७
 उत स्मास्य तन्यतोरिव द्योर्ऋघायतो अभियुजो भयन्ते ।
 यदा सहस्रमभि षीमयोधीर्दुर्वर्तुः स्मा भवति भीम ऋञ्जन् ॥ ४.०३८.०८
 उत स्मास्य पनयन्ति जना जूतिं कृष्टिप्रो अभिभूतिमाशोः ।
 उतैनमाहुः समिथे वियन्तः परा दधिक्रा असरत्सहस्रैः ॥ ४.०३८.०९
 आ दधिक्राः शवसा पञ्च कृष्टीः सूर्य इव ज्योतिषापस्ततान् ।
 सहस्रसाः शतसा वाज्यवा पृणक्तु मध्वा समिमा वचासि ॥ ४.०३८.१०
 आशुं दधिक्रां तमु नु ष्टवाम दिवस्पृथिव्या उत चर्किराम ।
 उच्छन्तीर्मांमुपसः सूदयन्त्वति विश्वानि दुरितानि पर्षन् ॥ ४.०३९.०१
 महश्चर्कर्म्यवतः क्रतुप्रा दधिक्राव्यः पुरुवारस्य वृष्णः ।
 यं पूरुभ्यो दीदिवांसं नाग्निं ददथुर्मित्रावरुणा ततुरिम् ॥ ४.०३९.०२
 यो अश्वस्य दधिक्राव्यो अकारीत्समिद्धे अग्ना उपसो व्युष्टौ ।
 अनागसं तमदितिः कृणोतु स मित्रेण वरुणेना सजोषाः ॥ ४.०३९.०३
 दधिक्राव्य इष ऊर्जा महो यदमन्महि मरुतां नाम भद्रम् ।
 स्वस्तये वरुणं मित्रमग्निं हवामह इन्द्रं वज्रबाहुम् ॥ ४.०३९.०४
 इन्द्रमिवेदुभये वि ह्वयन्त उदीराणा यज्ञमुपप्रयन्तः ।

दधि॑क्रामु॒ सूद॑नं॒ मर्त्या॑य॒ ददथु॑र्मि॒त्रावरु॑णा नो॒ अश्व॑म् ॥ ४.०३९.०५
 दधि॑क्राव्यो॒ अकारि॑षं जि॒ष्णोरश्व॑स्य वा॒जिनः॑ ।
 सुर॑भि नो॒ मुखा॑ क॒रत्र॑ ण॒ आयू॑षि॒ तारि॑षत् ॥ ४.०३९.०६
 दधि॑क्राव्य॒ इदु॑ नु॒ चर्कि॑राम॒ विश्वा॑ इन्मा॒मुषसः॑ सूद॒यन्तु॑ ।
 अपा॑म॒ग्नेरु॑षसः॒ सूर्य॑स्य॒ बृह॑स्पते॒राङ्गि॑रसस्य॒ जिष्णोः॑ ॥ ४.०४०.०१
 सत्वा॑ भरि॒षो ग॑विषो॒ दुव॑न्यसच्छ्र॒वस्या॑दिष॒ उप॑सस्तु॒रण्य॑सत् ।
 स॒त्यो द्र॑वो॒ द्रवरः॑ प॒तंग॑रो॒ दधि॑क्रा॒वेष॑मूर्जं॒ स्वर्ज॑नत् ॥ ४.०४०.०२
 उ॒त स्मा॑स्य॒ द्रव॑तस्तु॒रण्य॑तः॒ पर्णं॑ न वे॒रनु॑ वाति॒ प्रग॑र्धिनः ।
 श्ये॑नस्ये॒व ध्र॑जतो॒ अङ्क॑सं॒ परि॑ दधि॒क्राव्यः॑ स॒होर्जा॑ तरि॒त्रतः॑ ॥ ४.०४०.०३
 उ॒त स्य॑ वा॒जी क्षि॑पणिं॒ तुर॑ण्यति॒ ग्रीवा॑या॒ बद्धो॑ अपि॒कक्ष॑ आ॒सनि॑ ।
 क्रतु॑ दधि॒क्रा अनु॑ सं॒तवी॑त्वत्प॒थामङ्का॑स्यन्वा॒पनी॑फणत् ॥ ४.०४०.०४
 हंसः॑ शु॒चिष॑द्वसुर॒न्तरि॑क्षसद्धो॒ता वेदि॑षदतिथि॒र्दुरो॑णसत् ।
 नृष॑द्व॒रस॑द॒तस॑द्यो॒मस॑द॒ञ्जा गो॑जा ऋ॒तजा॑ अ॒द्रिजा॑ ऋ॒तम् ॥ ४.०४०.०५
 इन्द्रा॑ को वा॒ वरु॑णा सु॒म्रमा॑प॒ स्तोमो॑ ह॒विष्माँ॑ अ॒मृतो॑ न होता ।
 यो वा॑ हृदि॒ क्रतु॑माँ॒ अ॒स्मदु॑क्तः॒ प॒स्पश॑दिन्द्रा॒वरु॑णा नमस्वान् ॥ ४.०४१.०१
 इन्द्रा॑ ह॒ यो वरु॑णा च॒क्र आ॑पी॒ देवो॑ म॒र्तः स॒ख्याय॑ प्रयस्वान् ।
 स ह॑न्ति वृ॒त्रा स॑मि॒थेषु॑ श॒त्रून॑वो॒भिर्वा॑ म॒हद्भिः॑ स प्र शृ॒ण्वे ॥ ४.०४१.०२
 इन्द्रा॑ ह॒ रत्नं॑ वरु॒णा धे॑ष्ठे॒त्या नृ॑भ्यः॒ शश॑माने॒भ्यस्ता॑ ।
 यदी॑ स॒खाया॑ स॒ख्याय॑ सोमैः॒ सुते॑भिः॒ सुप्र॑यसा॒ माद॑येते ॥ ४.०४१.०३
 इन्द्रा॑ यु॒वं वरु॑णा दि॒द्युम॑स्मि॒न्नोजि॑ष्ठमु॒ग्रा नि॑ वधि॒ष्टं व॑ज्रम् ।
 यो नो॑ दुरे॒वो वृ॑कति॒र्दभी॑तिस्तस्मि॒न्मिमा॑थाम॒भिभू॑त्यो॒जः ॥ ४.०४१.०४
 इन्द्रा॑ यु॒वं वरु॑णा भू॒तम॑स्या॒ धियः॑ प्रे॒तारा॑ वृष॒भेव॑ धे॒नोः ।
 सा नो॑ दु॒हीय॑द्य॒वसे॑व ग॒त्वी स॑हस्र॒धारा॑ प॒यसा॑ म॒ही गौः॑ ॥ ४.०४१.०५
 तो॒के हि॑ते॒ तन॑य॒ उर्व॑रा॒सु सू॒रो दृ॑शी॒के वृ॑षणश्च॒ पौंस्ये॑ ।
 इन्द्रा॑ नो॒ अत्र॑ वरु॒णा स्या॑ताम॒वोभि॑र्द॒स्मा परि॑तक॒व्यायाम्॑ ॥ ४.०४१.०६
 यु॒वामि॑द्य॒वसे॑ पू॒र्व्याय॑ परि॒ प्रभू॑ती॒ गवि॑षः॒ स्वापी॑ ।

वृणीमहे॑ स॒ख्याय॑ प्रि॒याय॑ शू॒रा मं॑हि॒ष्ठा पि॒तरे॑व श॒म्भू ॥ ४.०४१.०७
ता वां॑ धि॒योऽव॑से वा॒जय॑न्ती॒राजिं॑ न जग्मु॒र्यु॒वयूः सु॑दानू ।
श्रि॒ये न गा॒व उप॑ सोममस्थुरि॒न्द्रं गि॒रो वरु॑णं मे मनी॒षाः ॥ ४.०४१.०८
इ॒मा इन्द्रं॑ वरु॑णं मे मनी॒षा अ॒गम॑न्नुप॒ द्रवि॑णमिच्छ॒मानाः ।
उपे॑मस्थु॒र्जो॒ष्टार॑ इ॒व व॒स्वो र॒घ्वीरि॑व श्रव॒सो भि॑क्ष॒माणाः ॥ ४.०४१.०९
अ॒श्व्यस्य॑ त्मना रथ्यस्य पु॒ष्टेर्नित्य॑स्य रा॒यः पत॑यः स्याम ।
ता च॒क्राणा॑ ऊ॒तिभि॑र्नव्यसीभिरस्मत्रा रा॒यो न॑युतः सचन्ताम् ॥ ४.०४१.१०
आ नो॑ बृहन्ता बृहतीभि॒रूती॑ इन्द्र॒ यातं॑ वरु॒ण वा॑जसातौ ।
यद्वि॒द्यवः॑ पृतनासु प्र॒क्रीळा॑न्तस्य वां स्याम स॒नितार॑ आ॒जेः ॥ ४.०४१.११
मम॑ द्वि॒ता रा॒ष्ट्रं क्ष॑त्रियस्य वि॒श्वायो॑र्वि॒श्वे अ॒मृता॑ यथा नः ।
ऋतु॑ सचन्ते वरु॒णस्य॑ दे॒वा राजा॑मि कृ॒ष्टेरु॑पमस्य व॒त्रेः ॥ ४.०४२.०१
अ॒हं राजा॑ वरु॒णो मह्यं॑ तान्यसु॒र्याणि॑ प्रथ॒मा धा॑रयन्त ।
ऋतु॑ सचन्ते वरु॒णस्य॑ दे॒वा राजा॑मि कृ॒ष्टेरु॑पमस्य व॒त्रेः ॥ ४.०४२.०२
अ॒हमिन्द्रो॑ वरु॒णस्ते म॑हित्वो॒र्वी ग॑र्भीरे रज॒सी सु॑मेके ।
त्वष्टे॑व वि॒श्वा भु॑वनानि वि॒द्वान्स॑मैरयं रोद॒सी धा॑रयं च ॥ ४.०४२.०३
अ॒हम॑पो अ॒पिन्व॑मु॒क्षमा॑णा धा॒रयं॑ दि॒वं स॒दन॑ ऋ॒तस्य॑ ।
ऋ॒तेन॑ पु॒त्रो अ॒दिते॑ऋ॒तावो॑त त्रि॒धातु॑ प्रथयद्वि भूम ॥ ४.०४२.०४
मां नरः॑ स्व॒श्वा वा॑जयन्तो मां वृ॒ताः स॑मरणे ह॒वन्ते॑ ।
कृ॒णोम्या॑जिं म॒घवा॑हमिन्द्र॒ इय॑र्मि॒ रेणु॑मभिभूत्यो॒जाः ॥ ४.०४२.०५
अ॒हं ता वि॒श्वा च॑करं नकि॒र्मा दै॒व्यं स॒हो व॑रते अ॒प्रती॑तम् ।
यन्मा॑ सोमा॒सो म॑मद॒न्यदु॒क्थो॒भे भ॑येते रज॒सी अ॑पा॒रे ॥ ४.०४२.०६
वि॒दुष्टे॑ वि॒श्वा भु॑वनानि तस्य ता प्र ब्रवी॒षि वरु॑णाय वेधः ।
त्वं वृ॒त्राणि॑ शृ॒ण्विषे॑ जघन्वान्त्वं वृ॒ताँ अ॑रिणा इन्द्र॒ सिन्धू॑न् ॥ ४.०४२.०७
अ॒स्माक॑मत्र पि॒तर॑स्त आ॒सन्स॑प्त ऋ॒षयो॑ दौर्ग॒हे ब॑ध्यमाने ।
त आ॑यजन्त त्रसदस्युमस्या इन्द्रं न वृ॒त्रतु॑रमर्धदेवम् ॥ ४.०४२.०८
पु॒रु॒कु॒त्सानी॑ हि वा॒मदा॑श॒द्धव्ये॑भिरिन्द्रावरु॒णा न॑मोभिः ।

अथा राजानं त्रसदस्युमस्या वृत्रहणं ददथुरर्धदेवम् ॥ ४.०४२.०९
 राया वयं ससवांसो मदेम हव्येन देवा यवसेन गावः ।
 तां धेनुमिन्द्रावरुणा युवं नो विश्वाहा धत्तमनपस्फुरन्तीम् ॥ ४.०४२.१०
 क उ श्रवत्कतमो यज्ञियानां वन्दारु देवः कतमो जुषाते ।
 कस्येमां देवीममृतेषु प्रेष्ठां हृदि श्रेषाम सुष्टुतिं सुहव्याम् ॥ ४.०४३.०१
 को मृळाति कतम आगमिष्ठो देवानामु कतमः शम्भविष्ठः ।
 रथं कमाहुर्द्रवदश्वमाशुं यं सूर्यस्य दुहितावृणीत ॥ ४.०४३.०२
 मक्षू हि ष्मा गच्छथ ईवतो द्यूनिन्द्रो न शक्तिं परितक्यायाम् ।
 दिव आजाता दिव्या सुपर्णा कया शचीनां भवथः शचिष्ठा ॥ ४.०४३.०३
 का वा भूदुपमातिः कया न आश्विना गमथो ह्यमाना ।
 को वा महश्चित्यजसो अभीक उरुष्यत माध्वी दस्रा न ऊती ॥ ४.०४३.०४
 उरु वां रथः परि नक्षति द्यामा यत्समुद्रादभि वर्तते वाम् ।
 मध्वा माध्वी मधु वां प्रुषायन्यत्सीं वां पृक्षो भुरजन्त पक्काः ॥ ४.०४३.०५
 सिन्धुर्हं वां रसया सिञ्चदश्वान्मृणा वयोऽरुषासः परि ग्मन् ।
 तद् पु वामजिरं चेति यानं येन पती भवथः सूर्यायाः ॥ ४.०४३.०६
 इहेह यद्वां समना पपृक्षे सेयमस्मे सुमतिर्वाजरत्ना ।
 उरुष्यत जरितारं युवं ह श्रितः कामो नासत्या युवद्रिक् ॥ ४.०४३.०७
 तं वां रथं वयमद्या हुवेम पृथुञ्जयमश्विना संगतिं गोः ।
 यः सूर्यां वहति वन्धुरायुर्गिर्वाहसं पुरुतमं वसूयुम् ॥ ४.०४४.०१
 युवं श्रियमश्विना देवता तां दिवो नपाता वनथः शचीभिः ।
 युवोर्वपुरभि पृक्षः सचन्ते वहन्ति यत्ककुहासो रथे वाम् ॥ ४.०४४.०२
 को वामद्या करते रातहव्य ऊतये वा सुतपेयाय वाकैः ।
 ऋतस्य वा वनुषे पूर्वाय नमो येमानो अश्विना ववर्तत् ॥ ४.०४४.०३
 हिरण्ययेन पुरुभू रथेनेमं यज्ञं नासत्योप यातम् ।
 पिबाथ इन्मधुनः सोम्यस्य दधथो रत्नं विधते जनाय ॥ ४.०४४.०४
 आ नो यातं दिवो अच्छा पृथिव्या हिरण्ययेन सुवृता रथेन ।

मा वाम॑न्ये नि यम॑न्देव॒यन्तः सं यद्दे॑ नाभिः पू॒र्व्या वाम् ॥ ४.०४४.०५
 नू नो॑ रयिं॒ पुरु॑वीरं बृ॒हन्तं॑ दस्त्रा॒ मिमा॑थामु॒भयेष्व॑स्मे ।
 नरो॑ यद्दाम॒श्विना॒ स्तोम॑मावन्सध॒स्तुति॑माजमी॒व्हासो॑ अग्मन् ॥ ४.०४४.०६
 इहेह॑ यद्वा॒ सम॑ना प॒पृक्षे॑ सेयम॒स्मे सु॑मतिवा॒जरत्ना॑ ।
 उरु॑ष्यतं ज॒रितारं॑ युवं ह॒ श्रितः॑ कामो॒ नास॑त्या युव॒द्रिक् ॥ ४.०४४.०७
 एष॑ स्य भानुरु॒दिय॑र्ति यु॒ज्यते॑ रथः परि॒ज्मा दि॒वो अ॒स्य सान॑वि ।
 पू॒क्षासो॑ अस्मिन्मिथु॒ना अधि॑ त्रयो॒ दृति॑स्तुरीयो॒ मधु॑नो वि र॒प्शते ॥ ४.०४५.०१
 उद्वा॑ पू॒क्षासो॑ मधुमन्त ई॒रते॑ रथा॒ अश्वास॑ उ॒षसो॑ व्युष्टिषु ।
 अ॒पोर्णु॑वन्तस्तम॒ आ परी॑वृतं स्व॒र्षणं॑ शु॒क्रं त॒न्वन्त॑ आ रजः ॥ ४.०४५.०२
 मध्वः॑ पिबतं मधु॒पेभिरा॑सभि॒रुत॑ प्रियं मधु॒ने यु॒ञ्जाथां॑ रथम् ।
 आ वर्त॑निं मधु॒ना जि॒न्वथ॑स्पथो दृति॒ वहे॑थे मधुमन्तम॒श्विना ॥ ४.०४५.०३
 हंसा॑सो ये वां मधुमन्तो अ॒स्त्रिधो॑ हिरण्यप॒र्णा उ॒हुव॑ उ॒षर्बुधः॑ ।
 उद॑प्र॒तो म॒न्दिनो॑ म॒न्दिनि॑स्पृशो मध्वो न म॒क्षः स॒वनानि॑ गच्छथः ॥ ४.०४५.०४
 स्व॒ध्वरा॑सो मधुमन्तो अ॒ग्नय॑ उ॒स्रा ज॑रन्ते प्रति वस्तो॒रश्वि॑ना ।
 यन्नि॑क्तह॒स्तस्तर॑णिर्विचक्षणः सोमं सु॒षाव॑ मधुमन्तम॒द्रिभिः ॥ ४.०४५.०५
 आ॒केनि॑पासो अह॒भिर्द॑विध्वतः स्व॒र्षणं॑ शु॒क्रं त॒न्वन्त॑ आ रजः ।
 सूर॑श्चिद॒श्वान्यु॒युजान॑ ई॒यते॑ विश्वाँ॒ अनु॑ स्व॒धया॑ चेतथस्पथः ॥ ४.०४५.०६
 प्र वाम॑वोचम॒श्विना॒ धियं॑धा रथः स्व॒श्वो अ॒जरो॑ यो अस्ति ।
 येन॑ स॒द्यः परि॑ रजा॒सि या॑थो ह॒विष्मन्तं॑ तर॒णि भो॒जम॑च्छ ॥ ४.०४५.०७
 अग्रं॑ पि॒बा मधू॑नां सु॒तं वा॒यो दि॒विष्टि॑षु ।
 त्वं हि॑ पू॒र्वपा॑ असि ॥ ४.०४६.०१
 श॒तेना॑ नो अ॒भिष्टि॑भिर्नियु॒त्वाँ इन्द्र॑सारथिः ।
 वा॒यो सु॑तस्य तृ॒म्पत॑म् ॥ ४.०४६.०२
 आ वा॑ स॒हस्रं॑ हर॒य इन्द्र॑वायू अ॒भि प्र॑यः ।
 वह॑न्तु सोमपीतये ॥ ४.०४६.०३
 रथं॑ हिरण्यवन्धुरमिन्द्रवायू स्व॒ध्वर॑म् ।

आ हि स्थाथो दिविस्पृशम् ॥ ४.०४६.०४
 रथेन पृथुपाजसा दाश्वानसमुप गच्छतम् ।
 इन्द्रवायू इहा गतम् ॥ ४.०४६.०५
 इन्द्रवायू अयं सुतस्तं देवेभिः सजोषसा ।
 पिबतं दाशुषो गृहे ॥ ४.०४६.०६
 इह प्रयाणमस्तु वामिन्द्रवायू विमोचनम् ।
 इह वां सोमपीतये ॥ ४.०४६.०७
 वायो शुक्रो अयामि ते मध्वो अग्रं दिविष्टिषु ।
 आ याहि सोमपीतये स्पर्हो देव नियुत्वता ॥ ४.०४७.०१
 इन्द्रश्च वायवेषां सोमानां पीतिमर्हथः ।
 युवां हि यन्तीन्दवो निम्नमापो न सध्यक् ॥ ४.०४७.०२
 वायविन्द्रश्च शुष्मिणा सरथं शवसस्पती ।
 नियुत्वन्ता न ऊतय आ यातं सोमपीतये ॥ ४.०४७.०३
 या वां सन्ति पुरुस्पृहो नियुतो दाशुषे नरा ।
 अस्मे ता यज्ञवाहसेन्द्रवायू नि यच्छतम् ॥ ४.०४७.०४
 विहि होत्रा अवीता विपो न रायो अर्यः ।
 वायवा चन्द्रेण रथेन याहि सुतस्य पीतये ॥ ४.०४८.०१
 निर्युवाणो अशस्तीर्नियुत्वाः इन्द्रसारथिः ।
 वायवा चन्द्रेण रथेन याहि सुतस्य पीतये ॥ ४.०४८.०२
 अनु कृष्णे वसुधिती येमाते विश्वपेशसा ।
 वायवा चन्द्रेण रथेन याहि सुतस्य पीतये ॥ ४.०४८.०३
 वहन्तु त्वा मनोयुजो युक्तासो नवतिर्नव ।
 वायवा चन्द्रेण रथेन याहि सुतस्य पीतये ॥ ४.०४८.०४
 वायो शतं हरीणां युवस्व पोष्याणाम् ।
 उत वा ते सहस्रिणो रथ आ यातु पाजसा ॥ ४.०४८.०५
 इदं वामास्ये हविः प्रियमिन्द्राबृहस्पती ।

उ॒क्थं॑ म॒दश्च॑ श॒स्यते॑ ॥ ४.०४९.०१

अ॒यं वां॑ परि॒ षिच्य॑ते सोम॑ इन्द्रा॒बृह॑स्पती ।

चा॒रु॒र्मदा॑य पी॒तये॑ ॥ ४.०४९.०२

आ न॑ इन्द्रा॒बृह॑स्पती गृ॒हमिन्द्र॑श्च गच्छ॒तम् ।

सो॒मपा॑ सोम॒पीत॑ये ॥ ४.०४९.०३

अ॒स्मे इन्द्रा॑बृह॒स्पती॑ र॒यिं ध॑त्तं श॒त॒ग्विन॑म् ।

अ॒श्व॒वन्तं॑ स॒हस्रि॑णम् ॥ ४.०४९.०४

इन्द्रा॒बृह॑स्पती व॒यं सु॑ते गी॒र्भिर्ह॑वामहे ।

अ॒स्य सो॑मस्य पी॒तये॑ ॥ ४.०४९.०५

सो॒ममिन्द्रा॑बृह॒स्पती॑ पि॒बतं॑ दा॒शुषो॑ गृ॒हे ।

मा॒दये॑थां॒ तदो॑कसा ॥ ४.०४९.०६

यस्त॑स्तम्भ॒ सह॑सा वि॒ ज्मो अ॒न्तान्बृ॑ह॒स्पति॑स्त्रिष॒धस्थो॑ रवे॒ण ।

तं प्र॒त्नास॑ ऋष॒यो दी॒ध्यानाः॑ पु॒रो वि॒प्रा दधि॑रे म॒न्द्रजि॑ह्वम् ॥ ४.०५०.०१

धु॒नेत॑यः सु॒प्रके॑तं म॒दन्तो॑ बृह॒स्पते॑ अ॒भि ये न॑स्त॒तस्त्रे॑ ।

पृष॑न्तं सु॒प्रम॑द॒ब्धमूर्ध्वं॑ बृह॒स्पते॑ र॒क्षता॑दस्य॒ योनि॑म् ॥ ४.०५०.०२

बृह॒स्पते॑ या॒ पर॑मा॒ परा॑व॒दत॑ आ त॒ ऋ॒त॒स्पृशो॑ नि॒ षेदुः॑ ।

तुभ्यं॑ खा॒ता अ॒वता॑ अ॒द्रिदु॑ग्धा॒ मध्वः॑ श्रो॒तन्त्य॑भितो॒ विर॑ष्णाम् ॥ ४.०५०.०३

बृह॒स्पतिः॑ प्र॒थमं॑ जा॒यमानो॑ म॒हो ज्यो॑तिषः॒ पर॑मे व्यो॒मन् ।

स॒प्तास्य॑स्तुविजा॒तो रवे॑ण वि॒ सप्त॑र॒श्मि॒रध॑म॒त्तमा॑सि ॥ ४.०५०.०४

स सु॒ष्टुभा॑ स ऋ॒क्क॒ता ग॑णेन॒ वलं॑ रु॒रोज॑ फ॒लिगं॑ रवे॒ण ।

बृह॒स्पति॑रु॒स्त्रिया॑ ह॒व्यसू॑दः क॒निक्र॑द॒द्वाव॑शतीरु॒दाज॑त् ॥ ४.०५०.०५

ए॒वा पि॑त्रे वि॒श्वदे॑वाय॒ वृष्णे॑ य॒ज्ञैर्वि॑धेम॒ नम॑सा ह॒विर्भिः॑ ।

बृह॒स्पते॑ सु॒प्रजा॑ वी॒रव॑न्तो व॒यं स्या॑म॒ पत॑यो र॒यीणा॑म् ॥ ४.०५०.०६

स इ॒द्राजा॑ प्रति॒जन्या॑नि वि॒श्वा शु॒ष्मेण॑ त॒स्थाव॑भि वी॒र्ये॑ण ।

बृह॒स्पति॑ यः सु॒भृतं॑ बि॒भर्ति॑ व॒ल्गूय॑ति व॒न्दते॑ पू॒र्वभा॑जम् ॥ ४.०५०.०७

स इ॒त्क्षति॑ सु॒धित॑ ओ॒कसि॑ स्वे त॒स्मा इ॒ळा पि॑न्वते वि॒श्वदा॑नीम् ।

तस्मै विशः स्वयमेवा नमन्ते यस्मिन्ब्रह्मा राजनि पूर्वं एति ॥ ४.०५०.०८
 अप्रतीतो जयति सं धनानि प्रतिजन्यान्युत या सजन्या ।
 अवस्यवे यो वरिवः कृणोति ब्रह्मणे राजा तमवन्ति देवाः ॥ ४.०५०.०९
 इन्द्रश्च सोमं पिबतं बृहस्पतेऽस्मिन्यज्ञे मन्दसाना वृषण्वसू ।
 आ वां विशन्विन्दवः स्वाभुवोऽस्मे रयिं सर्ववीरं नि यच्छतम् ॥ ४.०५०.१०
 बृहस्पत इन्द्र वर्धतं नः सचा सा वां सुमतिभूत्वस्मे ।
 अविष्टं धियो जिगृतं पुरधीर्जजस्तमर्यो वनुषामरातीः ॥ ४.०५०.११
 इदमु त्यत्पुरुतमं पुरस्ताञ्ज्योतिस्तमसो वयुनावदस्थात् ।
 नूनं दिवो दुहितरो विभातीर्गातुं कृणवन्नुषसो जनाय ॥ ४.०५१.०१
 अस्थुरु चित्रा उषसः पुरस्तान्मिता इव स्वरवोऽध्वरेषु ।
 व्यू ब्रजस्य तमसो द्वारोच्छन्तीरब्रञ्छुचयः पावकाः ॥ ४.०५१.०२
 उच्छन्तीरद्य चितयन्त भोजान्नाधोदेयायोषसो मघोनीः ।
 अचित्रे अन्तः पणयः ससन्त्वबुध्यमानास्तमसो विमध्ये ॥ ४.०५१.०३
 कुवित्स देवीः सनयो नवो वा यामो बभूयादुषसो वो अद्य ।
 येना नवग्वे अङ्गिरे दशग्वे सप्तास्ये रेवती रेवदूष ॥ ४.०५१.०४
 यूयं हि देवीर्ऋतयुग्भिरश्वैः परिप्रयाथ भुवनानि सद्यः ।
 प्रबोधयन्तीरुषसः ससन्तं द्विपाच्चतुष्पाच्चरथाय जीवम् ॥ ४.०५१.०५
 क्व स्विदासां कतमा पुराणी यया विधाना विदधुर्ऋभूणाम् ।
 शुभं यच्छुभ्रा उषसश्चरन्ति न वि ज्ञायन्ते सदृशीरजुर्याः ॥ ४.०५१.०६
 ता घा ता भद्रा उषसः पुरासुरभिष्टिद्युम्ना ऋतजातसत्याः ।
 यास्वीजानः शशमान उक्थैः स्तुवञ्छंसन्द्रविणं सद्य आप ॥ ४.०५१.०७
 ता आ चरन्ति समना पुरस्तात्समानतः समना पप्रथानाः ।
 ऋतस्य देवीः सदसो बुधाना गवां न सर्गा उषसो जरन्ते ॥ ४.०५१.०८
 ता इत्वेऽव समना समानीरमीतवर्णा उषसश्चरन्ति ।
 गूहन्तीरभवमसितं रुशद्भिः शुक्रास्तनूभिः शुचयो रुचानाः ॥ ४.०५१.०९
 रयिं दिवो दुहितरो विभातीः प्रजावन्तं यच्छतास्मासु देवीः ।

स्यो॑नादा वः॑ प्र॒ति॒बु॒ध्य॒मा॒नाः सु॒वी॒र्य॒स्य॑ प॒तयः॑ स्याम ॥ ४.०५१.१०
तद्वो॑ दि॒वो दु॒हित॒रो वि॒भा॒तीरु॒प ब्रुव॑ उ॒षसो॑ य॒ज्ञके॑तुः ।
व॒यं स्या॑म य॒शसो॑ ज॒नेषु॑ तद्वो॑श्च ध॒त्तां पृथि॑वी च॒ दे॒वी ॥ ४.०५१.११
प्र॒ति ष्या॑ सु॒नरी॑ ज॒नी व्यु॑च्छन्ती॒ परि॒ स्वसुः॑ ।
दि॒वो अ॒दर्शि॑ दु॒हिता ॥ ४.०५२.०१
अ॒श्वेव॑ चि॒त्रारु॑षी॒ मा॒ता ग॒वा॒मृता॑वरी ।
स॒खाभू॑द॒श्विनो॑रु॒षाः ॥ ४.०५२.०२
उ॒त स॒खास्य॑श्वि॒नोरु॑त॒ मा॒ता ग॒वाम॑सि ।
उ॒तोषो॑ व॒स्व ई॒शिषे ॥ ४.०५२.०३
या॒वय॑द्वृष॒सं त्वा चि॑कि॒त्वित्सू॑नृता॒वरि॑ ।
प्र॒ति स्तो॑मैर॒भुत्स्म॑हि ॥ ४.०५२.०४
प्र॒ति भ॒द्रा अ॒दृक्ष॑त॒ गवा॑ं स॒र्गा न र॑श्मयः ।
ओषा॑ अ॒प्रा उ॒रु ज॒यः ॥ ४.०५२.०५
आ॒प॒पु॒षी वि॒भाव॑रि॒ व्या॒व॒ज्योति॑षा॒ तमः॑ ।
उषो॑ अ॒नु स्व॑धाम॒व ॥ ४.०५२.०६
आ द्यां॑ त॒नोषि॑ र॒श्मि॒भिरान्तरि॑क्ष॒मुरु॑ प्रि॒यम् ।
उषः॑ शु॒क्रेण॑ शो॒चिषा॑ ॥ ४.०५२.०७
तद्दे॒वस्य॑ स॒वितु॑र्वा॒र्यं म॒हद्वृ॑णी॒महे॑ अ॒सुर॑स्य॒ प्रचे॑तसः ।
छ॒र्दि॒र्येन॑ दा॒शुषे॑ य॒च्छति॑ त्म॒ना तन्नो॑ म॒हाँ उ॒दया॑न्दे॒वो अ॒क्तु॑भिः ॥ ४.०५३.०१
दि॒वो ध॑र्ता भु॒वन॑स्य॒ प्रजा॑पतिः पि॒शङ्गं॑ द्रा॒पिं प्र॑ति॒ मुञ्च॑ते॒ कविः॑ ।
वि॒च॒क्षणः॑ प्र॒थय॑न्ना॒पू॒ण॒नुर्व॑जी॒जन॑त्स॒विता॑ सु॒म्रमु॑क्थ्यम् ॥ ४.०५३.०२
आ॒प्रा र॑जा॒सि दि॒व्यानि॑ पा॒थि॒वा श्लोकं॑ दे॒वः कृ॑णुते॒ स्वाय॑ ध॒र्मणे॑ ।
प्र॒ बा॒हू अ॒स्त्रा॒क्स॒विता॑ स॒वी॒मनि॑ नि॒वेश॑यन्प्र॒सुव॑न्न॒क्तुभि॑र्जगत् ॥ ४.०५३.०३
अ॒दा॒भ्यो भु॑वनानि॒ प्रचा॑क॒शद्व॑तानि॒ देवः॑ स॒विता॑भि र॒क्षते॑ ।
प्रा॒स्ना॒ग्बा॒हू भु॑वनस्य॒ प्रजा॑भ्यो॒ धृत॑व्रतो॒ महो॑ अ॒ज्म॒स्य रा॑जति ॥ ४.०५३.०४
त्रि॒रन्तरि॑क्षं स॒विता॑ म॒हित्व॑ना॒ त्री र॑जा॒सि परि॑भु॒ञ्जीणि॑ रो॒चना॑ ।

तिस्रो दिवः पृथिवीस्तिस्त्र इन्वति त्रिभिर्ब्रतैरभि नो रक्षति त्मना ॥ ४.०५३.०५
 बृहत्सुम्नः प्रसवीता निवेशनो जगतः स्थातुरुभयस्य यो वशी ।
 स नो देवः सविता शर्म यच्छत्वस्मे क्षयाय त्रिवरूथमंहसः ॥ ४.०५३.०६
 आगन्देव ऋतुभिर्वर्धतु क्षयं दधातु नः सविता सुप्रजामिषम् ।
 स नः क्षपाभिरहभिश्च जिन्वतु प्रजावन्तं रयिमस्मे समिन्वतु ॥ ४.०५३.०७
 अभूद्देवः सविता वन्द्यो नु न इदानीमह उपवाच्यो नृभिः ।
 वि यो रत्ना भजति मानवेभ्यः श्रेष्ठ नो अत्र द्रविणं यथा दधत् ॥ ४.०५४.०१
 देवेभ्यो हि प्रथमं यज्ञियेभ्योऽमृतत्वं सुवसि भागमुत्तमम् ।
 आदिद्दामानं सवितव्यूणुषेऽनूचीना जीविता मानुषेभ्यः ॥ ४.०५४.०२
 अचित्ती यच्चकृमा दैव्ये जने दीनैर्दक्षैः प्रभूती पूरुषत्वता ।
 देवेषु च सवितर्मानुषेषु च त्वं नो अत्र सुवतादनागसः ॥ ४.०५४.०३
 न प्रमिये सवितुर्दैव्यस्य तद्यथा विश्वं भुवनं धारयिष्यति ।
 यत्पृथिव्या वरिमन्ना स्वङ्गुरिर्वर्ष्मन्दिवः सुवति सत्यमस्य तत् ॥ ४.०५४.०४
 इन्द्रज्येष्ठान्बृहद्भ्यः पर्वतेभ्यः क्षयाँ एभ्यः सुवसि पस्त्यावतः ।
 यथायथा पतयन्तो वियेमिर एवैव तस्थुः सवितः सवाय ते ॥ ४.०५४.०५
 ये ते त्रिरहन्सवितः सवासो दिवेदिवे सौभगमासुवन्ति ।
 इन्द्रो द्यावापृथिवी सिन्धुरद्विरादित्यैर्नो अदितिः शर्म यंसत् ॥ ४.०५४.०६
 को वस्नाता वसवः को वरूता द्यावाभूमी अदिते त्रासीथां नः ।
 सहीयसो वरुण मित्र मर्तात्को वोऽध्वरे वरिवो धाति देवाः ॥ ४.०५५.०१
 प्र ये धामानि पूर्याण्यर्चान्वि यदुच्छान्वियोतारो अमूराः ।
 विधातारो वि ते दधुरजस्त्रा ऋतधीतयो रुरुचन्त दस्माः ॥ ४.०५५.०२
 प्र पस्त्याऽमदितिं सिन्धुमर्कैः स्वस्तिमीळे सख्याय देवीम् ।
 उभे यथा नो अहनी निपात उषासानक्ता करतामदब्धे ॥ ४.०५५.०३
 व्यर्यमा वरुणश्चेति पन्थामिषस्पतिः सुवितं गातुमग्निः ।
 इन्द्राविष्णु नृवदु षु स्तवाना शर्म नो यन्तममवद्वरूथम् ॥ ४.०५५.०४
 आ पर्वतस्य मरुतामवासि देवस्य त्रातुरत्रि भगस्य ।

पात्पतिर्जन्यादंहसो नो मित्रो मित्रियादुत न उरुष्येत् ॥ ४.०५५.०५
 नू रोदसी अहिना बुध्येन स्तुवीत देवी अप्येभिरिष्टैः ।
 समुद्रं न संचरणे सनिष्यवो घर्मस्वरसो नद्यो३ अप व्रन् ॥ ४.०५५.०६
 देवैर्नो देव्यदितिर्नि पातु देवस्नाता त्रायतामप्रयुच्छन् ।
 नहि मित्रस्य वरुणस्य धासिमर्हामसि प्रमियं सान्वग्नेः ॥ ४.०५५.०७
 अग्निरीशे वसव्यस्याग्निर्महः सौभगस्य ।
 तान्यस्मभ्यं रासते ॥ ४.०५५.०८
 उषो मघोन्या वह सूनुते वार्या पुरु ।
 अस्मभ्यं वाजिनीवति ॥ ४.०५५.०९
 तत्सु नः सविता भगो वरुणो मित्रो अर्यमा ।
 इन्द्रो नो राधसा गमत् ॥ ४.०५५.१०
 मही द्यावापृथिवी इह ज्येष्ठे रुचा भवतां शुचयद्विरकैः ।
 यत्सीं वरिष्ठे बृहती विमिन्वन्नुवद्धोक्षा पप्रथानेभिरेवैः ॥ ४.०५६.०१
 देवी देवेभिर्यजते यज्ञत्रैरमिनती तस्थतुरुक्षमाणे ।
 ऋतावरी अद्रुहा देवपुत्रे यज्ञस्य नेत्री शुचयद्विरकैः ॥ ४.०५६.०२
 स इत्स्वपा भुवनेष्वास य इमे द्यावापृथिवी जजान ।
 उर्वी गभीरे रजसी सुमेके अवंशे धीरः शच्या समैरत् ॥ ४.०५६.०३
 नू रोदसी बृहद्विर्नो वरूथैः पत्नीवद्विरिषयन्ती सजोषाः ।
 उरूची विश्वे यजते नि पातं धिया स्याम रथ्यः सदासाः ॥ ४.०५६.०४
 प्र वां महि द्यवी अभ्युपस्तुतिं भरामहे ।
 शुची उप प्रशस्तये ॥ ४.०५६.०५
 पुनाने तन्वा मिथः स्वेन दक्षेण राजथः ।
 ऊह्याथे सनादृतम् ॥ ४.०५६.०६
 मही मित्रस्य साधथस्तरन्ती पिप्रती ऋतम् ।
 परि यज्ञं नि षेदथुः ॥ ४.०५६.०७
 क्षेत्रस्य पतिना वयं हितेनेव जयामसि ।

गामश्च॑ पोषयि॒त्वा स नो॑ मृळाती॒दृशे॑ ॥ ४.०५७.०१
 क्षेत्र॑स्य प॒ते मधु॑मन्त॒मूर्मि॑ धे॒नुरि॑व प॒यो अ॒स्मासु॑ धु॒क्ष्व ।
 मधु॑श्रुतं घृ॒तमि॑व सु॒पूत॑मृ॒तस्य॑ नः प॒तयो॑ मृळयन्तु ॥ ४.०५७.०२
 मधु॑मती॒रोष॑धी॒र्द्याव॑ आपो मधु॑मन्नो भव॒त्वन्तरि॑क्षम् ।
 क्षेत्र॑स्य प॒तिर्मधु॑मान्नो अ॒स्त्वरि॑ष्यन्तो अ॒न्वेनं॑ चरेम ॥ ४.०५७.०३
 शु॒नं वाहाः॑ शु॒नं नरः॑ शु॒नं कृष॑तु लाङ्गलम् ।
 शु॒नं वर॑त्रा ब॒ध्यन्तां॑ शु॒नमष्टा॑मुदिङ्गय ॥ ४.०५७.०४
 शु॒नासी॑रावि॒मां वाचं॑ जुषेथां यद्वि॒वि च॑क्रथुः प॒यः ।
 तेने॑मामुप॒ सिञ्च॑तम् ॥ ४.०५७.०५
 अ॒र्वाची॑ सुभगे भव॒ सीते॑ व॒न्दाम॑हे त्वा ।
 यथा॑ नः सु॒भगा॑स॒सि यथा॑ नः सु॒फला॑स॒सि ॥ ४.०५७.०६
 इन्द्रः॑ सी॒तां नि गृ॑हातु तां पू॒षानु॑ यच्छतु ।
 सा नः॑ प॒यस्वती॑ दु॒हामु॑त्तरामु॒त्तरां॑ समा॒म् ॥ ४.०५७.०७
 शु॒नं नः॑ फा॒ला वि॑ कृषन्तु भूमि॑ शु॒नं की॑नाशा अ॒भि य॑न्तु वा॒हैः ।
 शु॒नं पर्ज॑न्यो मधु॒ना प॑योभिः शु॒नासी॑रा शु॒नम॒स्मासु॑ धत्तम् ॥ ४.०५७.०८
 समु॑द्रा॒दूर्मि॑र्मधु॒माँ उ॒दार॑दुपांशु॒ना सम॑मृत॒त्वमा॑नट् ।
 घृ॒तस्य॑ नाम गु॒ह्यं यद॑स्ति जि॒ह्वा दे॒वाना॑म॒मृत॑स्य॒ नाभिः॑ ॥ ४.०५८.०१
 वयं॑ नाम प्र ब्र॒वामा॑ घृ॒तस्या॑स्मि॒न्यज्ञे॑ धार॒यामा॑ नमो॒भिः ।
 उप॑ ब्र॒ह्मा शृ॒णव॑च्छ॒स्यमा॑नं चतुःशृ॒ङ्गोऽव॑मी॒द्वौर॑ ए॒तत् ॥ ४.०५८.०२
 च॒त्वारि॑ शृ॒ङ्गा त्रयो॑ अस्य पा॒दा द्वे॑ शी॒र्षे स॑प्त ह॒स्तासो॑ अस्य ।
 त्रिधा॑ ब॒द्धो वृष॑भो रोर॒वीति॑ महो॒ देवो॑ म॒र्त्याँ आ॑ वि॒वेश ॥ ४.०५८.०३
 त्रिधा॑ हि॒तं प॑णिभिर्गु॒ह्यमा॑नं ग॒वि दे॒वासो॑ घृ॒तम॒न्ववि॑न्दन् ।
 इन्द्र॑ ए॒कं सूर्य॑ ए॒कं ज॑जान वे॒नादे॑कं स्व॒धया॑ निष्ट॒तक्षुः॑ ॥ ४.०५८.०४
 ए॒ता अ॑र्षन्ति हृ॒द्यात्समु॑द्राच्छ॒त॒त्रजा॑ रि॒पुणा॑ नाव॒चक्षे॑ ।
 घृ॒तस्य॑ धारा अ॒भि चा॑कशीमि हिर॒ण्ययो॑ वे॒तसो॑ मध्य॒ आसा॑म् ॥ ४.०५८.०५
 स॒म्यक्स्र॑वन्ति स॒रितो॑ न धे॒ना अ॒न्तर्हृ॑दा म॒नसा॑ पू॒यमा॑नाः ।

ए॒ते अ॒र्षन्त्यूर्म॑यो॒ घृ॒तस्य॑ मु॒गा इ॒व क्षि॒प॒णो॒री॒षमा॑णाः ॥ ४.०५८.०६
 सि॒न्धो॒रि॒व प्रा॒ध्वने॑ शू॒घना॑सो वा॒तप्र॑मि॒यः प॑त॒यन्ति॑ य॒ह्वाः ।
 घृ॒तस्य॑ धा॒रा अ॒रु॒षो न वा॒जी का॑ष्ठा भि॒न्दन्नूर्मि॑भिः पि॒न्वमा॑नः ॥ ४.०५८.०७
 अ॒भि प्र॑वन्त॒ सम॑ने॒व यो॑षाः क॒ल्या॑ण्य॒ः स्म॑य॒माना॑सो अ॒ग्नि॑म् ।
 घृ॒तस्य॑ धा॒राः स॒मिधो॑ न॒सन्त॒ ता जु॒षा॒णो ह॑र्यति॒ जा॒तवे॑दाः ॥ ४.०५८.०८
 क॒न्या इ॒व व॑ह॒तुमे॑त॒वा उ॒ अ॒ञ्च्य॑ञ्जाना॒ अ॒भि चा॑क॒शीमि॑ ।
 यत्र॑ सोमः॒ सू॒यते॑ यत्र॒ यज्ञो॑ घृ॒तस्य॑ धा॒रा अ॒भि तत्प॑वन्ते ॥ ४.०५८.०९
 अ॒भ्यर्ष॑त॒ सुष्टु॑तिं ग॒व्यमा॑जि॒मस्मा॑सु भ॒द्रा द्र॑वि॒णानि॑ ध॒त्त ।
 इ॒मं य॑ज्ञं न॒यत॑ दे॒वता॑ नो॒ घृ॒तस्य॑ धा॒रा म॑धु॒मत्प॑वन्ते ॥ ४.०५८.१०
 धा॒मन्ते॑ वि॒श्वं भु॑वन॒मधि॑ श्रि॒तम॑न्तः॒ समु॑द्रे हृ॒द्य॑न्त॒रायु॑षि ।
 अ॒पा॒मनी॑के॒ समि॑थे॒ य आ॑भृ॒तस्त॑म॒श्याम॑ म॒धुम॑न्तं॒ त ऊ॒र्मि॑म् ॥ ४.०५८.११

Last updated July 2, 2013

Special mention : Initial processing and help by Avinash and Shashi Sathaye,
 Avinash Chopde, Shree Devi Kumar, Sunder Hattangadi, John Gardner.
 Reprocessed from Original in final form by Detlef Eichler with additional
 corrections.

See Detlef's site <http://www.detlef108.de/Rigvedatm>
 for other details and formats.

The text is shown with accents (Anudattas, dependent Svaritas,
 and independent Svaritas including Kampas). Words are connected
 (agnimILe).

Ch is doubled as in gachChatī according to the rules of Rigveda-Pratishakhyā.
 At the end of a word m is replaced by Anusvara M if the initial letter of the
 following word is a labial stop consonant (p, ph, b, bh, m).

Visarga H before sh, Sh or s followed by a voiceless consonant has been
 restored.

Source : The Aufrecht/van Nooten/Holland (Samhita) version

of the Rigveda (<http://www.people.fas.harvard.edu/~witzel/onlineRVtm>).

In this text accented vowels have Udatta or 'independent Svarita' markers.

Kampas are not shown. Words are separated (agnim ILe).

Ch is not doubled as in gaChati. At the end of a word we find m before a following labial stop consonant (p, ph, b, bh, m).

Visarga H before sh, Sh or s followed by a voiceless consonant has been dropped according to a rule of Rigveda-Pratishakhya.

Send corrections to : detlefeichler@googlemail.com, sanskrit@cheerful.com

---

——
.. *Rigveda Mandala 4* ..

pdf was created on November 12, 2017

——
Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

